

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2025/130

z dnia 28 stycznia 2025 r.

zmieniające rozporządzenie (WE) nr 865/2006 w odniesieniu do zmian w ramach Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem oraz możliwości wydawania zezwoleń z mocą wsteczną

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 19 ust. 4,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu Komisji (WE) nr 865/2006 ⁽²⁾ ustanowiono przepisy wdrażające rozporządzenie wykonawcze (WE) nr 338/97 i zapewniające pełną zgodność z postanowieniami Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) („Konwencja”).
- (2) Niektóre rezolucje przyjęto na 19. sesji Konferencji Stron Konwencji („CoP19”) w Panamie w Republice Panamy w dniach 14–25 listopada 2022 r., a decyzje podjęto i zalecenia wydano na 75. i 77. posiedzeniu Stałego Komitetu CITES.
- (3) W szczególności na CoP19 uzgodniono pewne zmiany w rezolucji Konferencji 10.16 (Rev. CoP19) zmieniające definicję stada hodowlanego. Zmiany te należy włączyć do prawa Unii.
- (4) Zaktualizowano także wykaz standardowych źródeł nomenklatury załączony do rezolucji Konferencji 12.11 (Rev. CoP19), który należy stosować do podawania naukowych nazw gatunków w zezwoleniach i świadectwach. Należy uwzględnić te zmiany w załączniku VIII do rozporządzenia (WE) nr 865/2006.
- (5) Decyzję CoP19 w sprawie zmiany nomenklatury należy również uwzględnić w załączniku X do rozporządzenia (WE) nr 865/2006.
- (6) Na CoP19 zmieniono rezolucję Konferencji 12.3 w odniesieniu do różnych celów transakcji i kodów, które należy stosować do określania tych celów. Należy uwzględnić te zmiany w art. 5c rozporządzenia (WE) nr 865/2006 oraz w załączniku IX do tego rozporządzenia. W szczególności rezolucję Konferencji 12.3 zmieniono poprzez dodanie definicji do kodów celu transakcji Z, M, E, N i L. Definicje te należy włączyć do załącznika IX do rozporządzenia (WE) nr 865/2006.
- (7) Na 75. i 77. posiedzeniu Stałego Komitetu CITES dokonano także przeglądu wytycznych dotyczących składania sprawozdań rocznych. Obejmują one zmienione kody i jednostki miary, które należy wykorzystywać do opisu okazów w zezwoleniach i świadectwach. Zmienione kody i jednostki miary należy uwzględnić w załączniku VII do rozporządzenia (WE) nr 865/2006.
- (8) W rezolucji Konferencji 11.17 (Rev. CoP19) ustalono termin składania sprawozdań z realizacji na dzień 31 października roku poprzedzającego każdą Konferencję Stron Konwencji. Należy zmienić art. 69 rozporządzenia (WE) nr 865/2006 w taki sposób, aby wszystkie wewnętrzne terminy składania sprawozdań przez państwa członkowskie przypadały w dniu 15 czerwca, tak aby Komisja mogła wypełnić swój obowiązek sprawozdawczy wobec Sekretariatu Konwencji do dnia 31 października danego roku. Nowa zmiana dotycząca składania sprawozdań z realizacji wyjaśnia odniesienie do art. 15 ust. 4 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 338/97.

⁽¹⁾ Dz.U. L 61 z 3.3.1997, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj>.

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiające przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi (Dz.U. L 166 z 19.6.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj>).

- (9) W celu wdrożenia rezolucji Konferencji 12.10 (Rev. CoP15) i zaleceń przyjętych przez Stały Komitet CITES na 77. posiedzeniu należy zmienić niektóre przepisy i załączniki, a do rozporządzenia (WE) nr 865/2006 należy dodać dalsze przepisy i nowy załącznik XIV.
- (10) W rezolucji Konferencji 12.10 (Rev. CoP15) stanowi się, że zwolnienie, o którym mowa w art. VII ust. 4 Konwencji, należy wdrożyć poprzez zarejestrowanie przez Sekretariat Konwencji hodowli w niewoli do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji.
- (11) Na 77. posiedzeniu Stałego Komitetu CITES ustalono, że art. III i art. VII ust. 4 Konwencji nie są skutecznie wdrażane przez Unię w odniesieniu do rejestracji hodowli w niewoli do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I.
- (12) Stały Komitet CITES wezwał organy administracyjne CITES Unii do zapewnienia, aby przedsiębiorstwa, w których w niewoli do celów handlowych hodowane są okazy gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji, były rejestrowane w Sekretariacie Konwencji zgodnie z procedurami ustanowionymi w rezolucji Konferencji 12.10 (Rev. CoP15).
- (13) Stały Komitet CITES wezwał również strony Konwencji do ograniczenia przywozu głównie do celów handlowych okazów zwierząt wyhodowanych w niewoli, wymienionych w załączniku I do Konwencji, do okazów pochodzących z hodowli zarejestrowanych w Sekretariacie Konwencji oraz do odrzucania wszelkich zezwoleń lub świadectw wydanych na podstawie art. VII ust. 4, jeżeli przedmiotowe okazy nie pochodziły z zarejestrowanego przedsiębiorstwa.
- (14) Biorąc pod uwagę potencjalnie dużą liczbę wniosków o rejestrację hodowli w Sekretariacie Konwencji oraz czas potrzebny na rozpatrzenie wniosków przez organy krajowe i Sekretariat Konwencji, należy odroczyć stosowanie przepisów dotyczących wydawania zezwoleń i świadectw na potrzeby przywozu, wywozu oraz powrotnego wywozu do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji, urodzonych i hodowanych w niewoli.
- (15) Ponadto w wyjątkowych przypadkach, w odniesieniu do legalnie wywiezionych martwych okazów wymienionych w załączniku B do rozporządzenia (WE) nr 338/97, właściwe organy powinny, ze względu na zasadę proporcjonalności, mieć możliwość wydania zezwolenia na przywóz z mocą wsteczną, jeżeli istnieją dowody popełnienia autentycznej pomyłki i jeżeli poza tym transakcja jest zgodna z rozporządzeniem (WE) nr 338/97, Konwencją i odpowiednimi przepisami kraju wywozu.
- (16) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 865/2006.
- (17) Środki określone w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Handlu Dziką Fauną i Florą,

PRZYMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (WE) nr 865/2006 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) »stado hodowlane« oznacza wszystkie zwierzęta w hodowli, które były lub są wykorzystywane do reprodukcji;»;
- 2) art. 5c ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Cel transakcji wskazuje się przy pomocy jednego z kodów w pkt 1 załącznika IX do niniejszego rozporządzenia. W przypadku gdy aspekty niehandlowe nie są wyraźnie dominujące, stosuje się kod T celu transakcji, z wyjątkiem przypadków, gdy istnieje alternatywny kod, który dokładniej odzwierciedla charakter transakcji między (re)eksporterem a importerem lub wykorzystanie zamierzone przez importera, w którym to przypadku stosuje się ten inny kod.

W przypadku gdy niehandlowe aspekty transakcji są wyraźnie dominujące, stosuje się kod, który najlepiej opisuje charakter transakcji lub zamierzone wykorzystanie.”;

- 3) art. 15 ust. 2 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„W odniesieniu do okazów przywiezionych lub (powrotnie) wywiezionych jako dobra osobiste lub majątek gospodarstwa domowego – do których stosują się przepisy rozdziału XIV – oraz w odniesieniu do żywych zwierząt będących własnością prywatną, legalnie nabytych i przetrzymywanych do osobistych celów niehandlowych, oraz – w wyjątkowych przypadkach – w odniesieniu do przywiezionych martwych okazów wymienionych w załączniku B do rozporządzenia (WE) nr 338/97, które są legalnie wywiezione, odstępstwo określone w ust. 1 obowiązuje również, jeżeli właściwy organ zarządzający państwa członkowskiego, po konsultacji z właściwym organem egzekwującym prawo, jest przekonany, że istnieją dowody na to, iż popełniono rzeczywisty błąd, a nie próbowano dokonać oszustwa, zaś przywóz lub (powrotny) wywóz danych okazów jest poza tym zgodny z przepisami rozporządzenia (WE) nr 338/97, postanowieniami Konwencji i odpowiednimi przepisami kraju wywozu. Odstępstwo to nie obowiązuje, jeżeli importer lub (re)eksporter wcześniej popełnił podobną pomyłkę.”;

- 4) w art. 20 dodaje się ustęp 5 w brzmieniu:

„5. W odniesieniu do wniosków o zezwolenia na przywóz do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji, urodzonych i hodowanych w niewoli po dniu 31 grudnia 2026 r., wnioskodawca wykazuje organowi zarządzającemu, że okaz pochodzi z hodowli zarejestrowanej przez Sekretariat Konwencji w odniesieniu do tego gatunku jako hodowla w niewoli do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji.”;

- 5) w art. 26 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W odniesieniu do wniosków o wydanie zezwolenia na przywóz i świadectwa powrotnego wywozu do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji, urodzonych i hodowanych w niewoli, złożonych po dniu 31 grudnia 2026 r., wnioskodawca wykazuje organowi zarządzającemu, że okaz pochodzi z hodowli zarejestrowanej przez Sekretariat Konwencji w odniesieniu do tego gatunku jako hodowla w niewoli do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji.”;

- 6) nagłówek rozdziału XIII otrzymuje brzmienie:

„OKAZY URODZONE I HODOWANE W NIEWOLI, OKAZY SZTUCZNIE ROZMNAŻANE ORAZ REJESTRACJA HODOWLI W NIEWOLI DO CELÓW HANDLOWYCH OKAZÓW GATUNKÓW ZWIERZĄT WYMENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU I DO KONWENCJI”;

- 7) dodaje się art. 54a w brzmieniu:

„Artykuł 54a

Rejestracja hodowli w niewoli do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji

1. W celu zarejestrowania w Sekretariacie Konwencji hodowli jako hodowla w niewoli do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za hodowlę („podmiot”) składa wniosek o rejestrację do organu zarządzającego państwa członkowskiego, w którym znajduje się hodowla. Wniosek zawiera informacje określone w załączniku XIV i wykazuje, że hodowla spełnia wszystkie następujące wymogi:

- a) stado hodowlane zostało utworzone zgodnie z postanowieniami Konwencji i odpowiednimi przepisami państwa członkowskiego, w którym znajduje się dana hodowla, w sposób niewywierający negatywnego wpływu na przetrwanie danych gatunków żyjących w środowisku naturalnym;

- b) okazy wyhodowane w hodowli kwalifikują się jako „urodzone i hodowane w niewoli” zgodnie z niniejszym rozdziałem;
- c) podmiot zapewnia stosowanie odpowiedniego i bezpiecznego systemu znakowania w celu jednoznacznej identyfikacji wszystkich stad hodowlanych i okazów będących przedmiotem handlu zgodnie z art. 66;
- d) hodowla nadal wnosi istotny wkład w oparciu o potrzeby w zakresie ochrony danego gatunku.

2. Organ zarządzający może przedłożyć Sekretariatowi Konwencji wniosek o rejestrację, jeżeli – po konsultacji z organem naukowym – stwierdzi, że wszystkie informacje określone w załączniku XIV zostały dostarczone, spełnione są wymogi rejestracji określone w ust. 1 oraz nie istnieją inne czynniki związane z ochroną gatunków uniemożliwiające rejestrację.

Rejestracja staje się skuteczna, gdy hodowla jest uwzględniona w rejestrze hodowli w niewoli do celów handlowych okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji, prowadzonym przez Sekretariat Konwencji („rejestr”).

3. W przypadku zmiany charakteru hodowli lub rodzajów produktów wytwarzanych na potrzeby wywozu, podmiot powiadamia organ zarządzający w celu umożliwienia aktualizacji informacji zawartych w rejestrze.

4. Organ zarządzający, w porozumieniu z organem naukowym, zwraca się do Sekretariatu Konwencji o wykreślenie z rejestru hodowli w jego jurysdykcji na wniosek podmiotu lub jeżeli dowie się, że co najmniej jeden wymóg dotyczący rejestracji, o którym mowa w ust. 1, nie jest już spełniany. Od dnia złożenia wniosku przez organ zarządzający nie wydaje się w odniesieniu do tej hodowli zezwoleń na wywóz ani świadectw powrotnego wywozu dla okazów gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji.

Rejestracja traci ważność z chwilą usunięcia hodowli z rejestru przez Sekretariat Konwencji.”;

- 8) w art. 65 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zezwolenia na wywóz są wydawane dla żywych kręgowców należących do gatunków wymienionych w załączniku A do rozporządzenia (WE) nr 338/97 wyłącznie jeśli wnioskodawca wykaże przed właściwym organem zarządzającym, że stosowne wymagania określone w art. 66 niniejszego rozporządzenia są spełnione. Nie ma to zastosowania do okazów gatunków wymienionych w załączniku X do niniejszego rozporządzenia, chyba że:

- a) adnotacja w załączniku X nakazuje znakowanie;
- b) okazy były hodowane w hodowli wpisanej do rejestru.”;

- 9) w art. 66 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dla celów art. 33 ust. 1, art. 40 ust. 1, art. 54a, art. 59 ust. 5 oraz art. 65 ust. 4 zastosowanie mają przepisy ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.”;

- 10) art. 69 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 69

Sprawozdania na temat przywozu, wywozu i powrotnego wywozu oraz realizacji

1. Państwa członkowskie gromadzą dane na temat przywozu oraz wywozu i powrotnego wywozu z terytorium Unii, który ma miejsce na podstawie zezwoleń i świadectw wydawanych przez ich organ zarządzający, niezależnie od rzeczywistego miejsca wprowadzenia lub (powrotnego) wywozu.

Państwa członkowskie, zgodnie z art. 15 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 338/97, przekazują Komisji informacje za dany rok kalendarzowy w terminie określonym w ust. 6 niniejszego artykułu dla gatunków wymienionych w załączniku A, B i C do rozporządzenia (WE) nr 338/97, w formie elektronicznej oraz zgodnie z wytycznymi w sprawie przygotowania i składania rocznych sprawozdań CITES wydanymi przez Sekretariat Konwencji.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przedstawiane w dwóch odrębnych częściach:
 - a) części dotyczącej przywozu, wywozu i powrotnego wywozu okazów gatunków wymienionych w załącznikach do Konwencji;
 - b) części dotyczącej przywozu, wywozu i powrotnego wywozu okazów innych gatunków wymienionych w załącznikach A, B i C do rozporządzenia (WE) nr 338/97 oraz dotyczącej wprowadzania na terytorium Unii okazów gatunków wymienionych w załączniku D do tego rozporządzenia.
3. W odniesieniu do przywozu przesyłek zawierających żywe zwierzęta państwa członkowskie, tam gdzie to możliwe, prowadzą rejestry procentowej ilości okazów gatunków wymienionych w załącznikach A i B do rozporządzenia (WE) nr 338/97, które były martwe w momencie wprowadzenia do Unii.
4. Informacje, o których mowa w art. 15 ust. 4 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 338/97, obejmują szczegóły dotyczące środków ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych podjętych w celu wdrożenia i wykonania rozporządzenia (WE) nr 338/97 oraz niniejszego rozporządzenia.

Państwa członkowskie przedstawiają również sprawozdania na temat:

- a) zarejestrowanych podmiotów zgodnie z art. 18 i 19 niniejszego rozporządzenia;
 - b) zarejestrowanych instytucji zgodnie z art. 60 niniejszego rozporządzenia;
 - c) zatwierdzonych hodowców zgodnie z art. 63 niniejszego rozporządzenia;
 - d) licencjonowanych zakładów zajmujących się przepakowywaniem kawioru zgodnie z art. 66 ust. 7 niniejszego rozporządzenia;
 - e) stosowania przez nie świadectw fitosanitarnych zgodnie z art. 17 niniejszego rozporządzenia;
 - f) przypadków wydania zezwoleń na wywóz i świadectw powrotnego wywozu z mocą wsteczną zgodnie z art. 15 niniejszego rozporządzenia.
5. Informacje, o których mowa w ust. 4 zdanie pierwsze, dotyczące trzyletniego okresu kończącego się w dniu 31 grudnia poprzedniego roku przekazuje się w formie skomputeryzowanej i zgodnie z formatem sprawozdania z realizacji wydanym przez Sekretariat Konwencji i zmienionym przez Komisję.

Informacje, o których mowa w ust. 4 akapit drugi, o ile nie są zawarte w powiadomieniu na podstawie art. 15 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 338/97 lub w powiadomieniu na podstawie art. 66 ust. 7 niniejszego rozporządzenia, przekazuje się w formie skomputeryzowanej wraz z powiadomieniem na podstawie art. 15 ust. 4 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 338/97.

6. Informacje, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, są przekazywane Komisji za każdy rok kalendarzowy do dnia 15 czerwca następnego roku w podziale na poszczególne gatunki oraz kraje (powrotnego) wywozu.

Informacje, o których mowa w ust. 4 zdanie pierwsze, są przekazywane Komisji do dnia 15 czerwca roku poprzedzającego rok każdego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji.”;

- 11) załączniki VII, VIII i IX zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku 1 do niniejszego rozporządzenia;
- 12) w załączniku X wpis „*Psephotus dissimilis*” zastępuje się wpisem „*Psephotellus dissimilis*”;
- 13) dodaje się załącznik XIV w brzmieniu określonym w załączniku 2 do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 28 stycznia 2025 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK 1

„ZAŁĄCZNIK VII

Kody stosowane w opisie okazów oraz jednostki miary wykorzystywane w zezwoleniach i świadectwach zgodnie z art. 5 pkt 1 i 2

Opis	Kod terminu handlowego	Jednostka zalecana	Jednostka alternatywna	Objaśnienie
Fiszbin	BAL	kg	liczba	elastyczne płyty rogowe zwisające z górnej szczęki fiszbinowców (Mysticeti) i umożliwiające im odżywianie się
Kora	BAR	kg		Kora drzew (surowa, suszona lub sproszkowana; nieprzetworzona)
Ciało	BOD	liczba	kg	Praktycznie całe martwe zwierzęta, w tym całe ryby, wypchane żółwie, spreparowane motyle, gady w alkoholu, całe wypchane trofea myśliwskie itp. Jeżeli dotyczy okazów rekinów i rai (Elasmobranchii spp.), zalecaną jednostką jest kg.
Kość	BON	kg	liczba	Kości, w tym szczęki
Kalipas	CAL	kg		Kalipas (chrząstka żółwia na zupe)
Karapaks	CAP	liczba	kg	Surowe lub nieobrobione całe skorupy gatunków <i>Testudines</i>
Rzeźba	CAR	kg	liczba	Rzeźbione wyroby inne niż z kości słoniowej, kości lub rogu – np. z koralu i drewna (w tym rękodzieła). Uwaga: rzeźby z kości słoniowej powinny być wyszczególnione jako takie (zob. poniżej – „IVC”). Ponadto, w przypadku gatunków, z których można wyrzeźbić więcej niż jeden rodzaj wyrobu (np. z rogu i kości), kod terminu handlowego powinien w miarę możliwości wskazywać rodzaj wyrobu będącego przedmiotem handlu (np. rzeźba z kości – „BOC” lub rzeźba z rogu – „HOC”).
Rzeźba – kość	BOC	kg	liczba	Rzeźba z kości
Rzeźba – róg	HOC	kg	liczba	Rzeźba z rogu
Rzeźba – kość słoniowa (obrobiona kość słoniowa)	IVC	kg	liczba	Rzeźby z kości słoniowej, w tym mniejsze przetworzone kawałki kości słoniowej (np. rękojeści noży, zestawy do gry w szachy, zestawy do gry w madzonga itp.). Uwaga: całe rzeźbione kły należy zgłaszać jako rzeźbę – kość słoniową (IVC), a nie jako kły (zob. „TUS” poniżej). Biżuterię wykonaną z kości słoniowej należy zgłaszać jako „biżuterię – kość słoniową” (zob. IJW poniżej)
Kawior	CAV	kg		Niezapłodnione martwe przetworzone jaja wszystkich gatunków Acipenseriformes; również znane jako ikra.
Zrębki (drzewne)	CHP	kg		Wióry drzewne, zwłaszcza <i>Aquilaria</i> spp., <i>Gyrinops</i> spp. i <i>Pterocarpus santalinus</i>
Pazur	CLA	liczba	kg	Pazury, np. Felidae, Ursidae lub Crocodylia (Uwaga: „pazury żółwia” są zwykle łuskami, a nie prawdziwymi pazurami)

Opis	Kod terminu handlowego	Jednostka zalecana	Jednostka alternatywna	Objaśnienie
Tkanina	CLO	m2	kg	Tkanina – jeżeli tkanina nie jest wykonana wyłącznie z sierści gatunków CITES, masa sierści właściwego gatunku powinna być zamiast tego, o ile to możliwe, zapisana jako „HAI”.
Koral (surowy)	COR	liczba	kg	Surowy lub nieobrobiony koral i skała koralowa (również żywa skała i podłoże) [zgodnie z definicją rezolucji 11.10 (Rev. CoP15)]. Skałę koralową należy zgłaszać jako „Scleractinia spp.”. Uwaga: handel powinien być wykazany poprzez liczbę kawałków tylko wtedy, gdy okazy koralu są przewożone w wodzie. Żywą skałę (przewożoną w stanie wilgotnym w skrzyniach) należy zgłaszać w kg; podłoże koralowe należy zgłaszać jako liczbę kawałków (jako że są one przewożone w wodzie jako podłoże, do którego przyczepione są koralie nieobjęte CITES)
Kosmetyki	COS	g	ml	Każdy produkt lub mieszanina produktów, które są nakładane wyłącznie na zewnętrzną część ciała (np. skórę, włosy, paznokcie, genitalia, wargi lub zęby lub błony śluzowe jamy ustnej) z zamiarem czyszczenia, nadania zapachu, zmiany wyglądu lub ochrony. Kosmetyki mogą obejmować: produkty do makijażu, perfumy, kremy do skóry, lakiery do paznokci, barwniki do włosów, mydło, szampony, kremy do golenia, dezodoranty, filtry przeciwsłoneczne, pasty do zębów. Kosmetyki zawierające ekstrakty z gatunków objętych Konwencją CITES. Ilość powinna odzwierciedlać zawartość gatunków objętych Konwencją CITES.
Kultura	CUL	liczba kolb itp.		Kultura (tkankowa) sztucznie rozmnażanych roślin
Produkty pochodne	DER	kg/l		Produkty pochodne (inne niż te, które włączono gdzie indziej w tej tabeli)
Suszona roślina	DPL	liczba		Suszone rośliny – np. okazy zielnikowe
Ucho	EAR	liczba		Uszy – zwykle słonia
Jajo	EGG	liczba	kg	Całe martwe jaja lub wydmuszki (patrz również: „kawior”)
Jajo (żywe)	EGL	liczba	kg	Żywe zapłodnione jaja – zwykle ptaków i gadów, ale również ryb i bezkręgowców

Opis	Kod terminu handlowego	Jednostka zalecana	Jednostka alternatywna	Objaśnienie
Skorupy jaj	ESH	g/kg		Surowe lub nieobrobione skorupy jaj z wyjątkiem całych jaj
Ekstrakt	EXT	kg	l	Ekstrakt – zwykle ekstrakty (wyciągi) roślinne
Pióro	FEA	kg/liczba skrzydeł	liczba	Pióra – w przypadku przedmiotów (np. obrazów) wykonanych z piór, zapis liczby przedmiotów
Włókno	FIB	kg	m	Włókno naturalne: termin rodzajowy dla kilku rodzajów materiału pochodzenia naturalnego (tj. roślinnego lub zwierzęcego). Włókno zwierzęce można zazwyczaj prząść i tkać; jest na ogół bardzo cienkie i charakteryzuje się dobrą elastycznością – np. włókno pochodzące ze strzyżenia żywych wikunii. Obejmuje również włókna z jelit stosowane do produkcji naciągów rakiet tenisowych.
Płetwa (suszona)	DFN	kg		Suszone płetwy i części płetw (w tym płetwy zwierząt innych niż ryby (<i>flippers</i>))
Płetwa (mokra)	FFN	kg		Świeże, schłodzone lub zamrożone płetwy i części płetw (w tym płetwy zwierząt innych niż ryby (<i>flippers</i>))
Palczaki	FIG	kg	liczba	Żywe młode ryby przeznaczone do handlu akwariowego, akwakultury, wylęgarni, spożycia lub do wypuszczenia na wolność, w tym żywe węgorze europejskie (<i>Anguilla anguilla</i>) o długości do 12 cm
Kwiat	FLO	kg		Kwiaty
Donica kwiatowa	FPT	liczba		Donice wykonane z części rośliny – np. z włókien paproci drzewiastych (Uwaga: żywe rośliny sprzedawane w tak zwanych „wspólnych doniczkach” powinny być rejestrowane jako „żywe rośliny”, nie jako donice)
Żabie udka	LEG	kg		Żabie nogi (udka)
Owoc	FRU	kg		Owoc
Stopa, łapa	FOO	liczba		Stopy, łapy – np. słonia, nosorożca, hipopotama, lwa, krokodyla itp.
Wyroby futrzarskie (duże)	FPL	liczba		Duże wyroby futrzarskie – np. nakrycie z futra niedźwiedzia lub rysia lub inne wyroby futrzarskie o znacznym rozmiarze
Wyrób futrzarski (mały)	FPS	liczba		Małe wyroby futrzarskie – w tym torebki, etui na klucze, portmonetki, poduszki, wykończenia itp.
Żółć	GAL	kg		Żółć
Pęcherzyk żółciowy	GAB	liczba	kg	Pęcherzyk żółciowy
Odzież	GAR	liczba		Odzież – w tym rękawiczki i kapelusze, ale nie buty. Obejmuje wykończenie lub ozdoby na odzież
Genitalia	GEN	kg	liczba	Wykastrowane narządy i zasuszone penisy
Błaszki skrzelowe	GIL	kg	liczba	Błaszki skrzelowe (np. rekinów)
Podkładka do szczepienia	GRS	liczba		Podkładki do szczepień (bez zrazów)

Opis	Kod terminu handlowego	Jednostka zalecana	Jednostka alternatywna	Objaśnienie
Sierść	HAI	kg	g	Obejmuje wszelką nieprzetworzoną sierść zwierzęcą, np. słonia, jaka, guanako, wilka, niedźwiedzia, pantery itp.
Wyroby z sierści	HAP	liczba	g	Wyroby wykonane z sierści (np. bransoletki z sierści słonia)
Róg	HOR	liczba	kg	Rogi – obejmuje poroże
Biżuteria	JWL	liczba	g	Biżuteria – w tym bransoletki, naszyjniki i inne rodzaje biżuterii wykonane z materiałów innych niż kość słoniowa (np. drewno, koral itp.)
Biżuteria – kość słoniowa (obrobiona kość słoniowa)	IJW	liczba	g	Biżuteria wykonana z kości słoniowej – w tym elementy zwane „ekipa”
Jądro	KNL	kg		Zwane również „bielmem”, „miazgą” lub „koprą”
Wyrób skórzany (duży)	LPL	liczba		Duże wyroby ze skóry – np. teczki, meble, walizki, kufrы podróżne
Wyrób skórzany (mały)	LPS	liczba		Małe wyroby ze skóry – np. paski, szelki, siodełka do rowerów, okładki na książeczki czekowe lub karty kredytowe, torebki, etui na klucze, notatniki, portmonetki, buty, kapciuchy na tytoń, portfele, paski do zegarków i wykończenia
Żywe	LIV	liczba	kg	Żywe zwierzęta i rośliny, z wyłączeniem żywych palczaków – zob. FIG
Liść	LVS	kg	liczba	Liście
Kłody	LOG	m ³		Wszelkie drewno surowe, nawet pozbawione kory lub bielu, lub zgrubnie obrobione, w celu przetworzenia szczególnie na tarcicę, papierówkę lub fornir. Uwaga: handel kłodami jako surowcami drzewnymi dla specjalnego celu, sprzedawanymi według wagi (np. <i>lignum vitae</i> , <i>Guaiacum</i> spp.), powinien być wykazany w kg.
Mięso	MEA	kg		Mięso, w tym mięso ryb, jeżeli nie jest w całości (zob. „ciało”), świeże lub nieprzetworzone mięso oraz mięso przetworzone (np. wędzone, surowe, suszone, zamrożone lub w puszcze) W przypadku handlu węgorzem przeznaczonym do spożycia przez ludzi należy stosować kod mięsa (MEA).
Lek	MED	kg/l		Lek
Piżmo	MUS	g		Piżmo
Olej	OIL	kg	l	Tłuszcz płynny – np. z żółwi, fok, waleni, ryb, różnych roślin
Perła	PRL	liczba		Perła (np. gatunku <i>Strombus gigas</i>)
Klawisze fortepianowe (obrobiona kość słoniowa)	KEY	liczba		Klawisze fortepianu (lub pianina) wykonane z kości słoniowej (np. standardowy fortepian ma 52 klawisze z kości słoniowej)
Kość – kawałek	BOP	kg		Kawałki kości, nieobrobione

Opis	Kod terminu handlowego	Jednostka zalecana	Jednostka alternatywna	Objaśnienie
Róg – kawałek	HOP	kg		Kawałki rogu, nieobrobione – obejmuje odłamki
Kość słoniowa – kawałek (surowa kość słoniowa)	IVP	kg		Kawałki kości słoniowej, nieobrobione – obejmuje odłamki
Płaty	PLA	m2		Płaty z kilku skór futrzarskich – obejmuje dywaniki, jeśli zrobione z kilku skór
Sklejka	PLY	m2	m3	Materiał składający się z co najmniej trzech arkuszy drewna połączonych klejem i ściśniętych ze sobą, nałożonych tak, aby włókna poszczególnych warstw przebiegały pod kątem
Proszek	POW	kg		Sucha, stała substancja w postaci cząstek drobnych lub gruboziarnistych
Poczwarki	PUP	liczba		Poczwarki motyli
Korzeń	ROO	liczba	kg	Korzenie, cebule, kłącza lub bulwy Uwaga: w odniesieniu do taksonów wytwarzających drewno agarowe: <i>Aquilaria</i> spp. i <i>Gyrinops</i> spp. zalecaną jednostką jest kilogram. Jednostką alternatywną jest liczba.
Dywanik	RUG	liczba		Dywaniki
Rostrum ryb piłokształtnych	ROS	liczba	kg	Rostrum ryb piłokształtnych
Tarcica	SAW	m3		Drewno jedynie wzdłużnie przetarte lub wytworzone w procesie łupania wzdłużnego; zwykle przekracza 6 mm grubości. Uwaga: handel tarcicą jako surowcami drzewnymi przeznaczonymi do specjalnego celu, sprzedawanymi według wagi (np. <i>lignum vitae</i> , <i>Guaiacum</i> spp.), powinien być wykazany w kg.
Łuska	SCA	kg		Łuski – np. żółwi, innych gadów, ryb, łuskowców
Nasiono	SEE	kg		Nasiona
Muszla	SHE	liczba	kg	Surowa lub nieobrobiona muszla mięczaków
Bok	SID	liczba		Boki skór; nie obejmuje skór z boków ciał krokodyli – Tinga (patrz „skóra”)
Szkielet	SKE	liczba		W zasadzie całe szkielety
skóra	SKI	liczba		W zasadzie całe skóry, surowe lub garbowane, w tym skóry, skóry z boków ciał krokodyli – Tinga, zewnętrzne pokrycie ciała, z łuskami lub bez
Kawałek skóry	SKP	kg	liczba	Kawałki skóry – w tym skrawki, surowe lub garbowane
Czaszka	SKU	liczba		Czaszki
Zupa	SOU	kg	1	Zupa – np. z żółwia

Opis	Kod terminu handlowego	Jednostka zalecana	Jednostka alternatywna	Objaśnienie
Okaz (naukowy)	SPE	kg/l/ml/liczba		Okazy naukowe – włączając w to krew, tkanki, (np. nerka, śledziona itp.), preparaty histologiczne, zakonserwowane okazy muzealne itp.
Łodyga	STE	liczba	kg	Łodygi roślin Uwaga: w odniesieniu do taksonów wytwarzających drewno agarowe: <i>Aquilaria</i> spp. i <i>Gyrinops</i> spp. zalecaną jednostką jest kilogram. Jednostką alternatywną jest liczba.
Pęcherz pławny	SWI	kg		Organ hydrostatyczny, włączając w to karuk/klej z jesiotra
Ogon	TAI	liczba	kg	Ogony – np. kajmana (na skórę) lub lisa (na wykończenie odzieży, kołnierze, boa itp.), w tym również płetwy ogonowe waleni
Nić	THD	kg		Nić – przetworzone długie pasmo kilku włosów lub włókien pochodzenia naturalnego (np. roślinnego lub zwierzęcego), np. wikuna, guanako
Ząb	TEE	liczba	kg	Zęby – np. wieloryba, lwa, hipopotama, krokodyla itp.
Drewno	TIM	m3	kg	Surowe drewno z wyjątkiem kłód, tarcicy i drewna przetworzonego
Drewno przetworzone	TRW	m3	kg	Zgodnie z definicją w kodzie zharmonizowanego systemu 44.09: drewno (włącznie z klepkami i listwami na parkiet, niepołączonymi), kształtowane w sposób ciągły (z wypustem, rowkiem, ze ściętymi krawędziami, zaokrąglone, ze złączami w jaskółczy ogon i tym podobne) wzdłuż dowolnej krawędzi, końców lub powierzchni, nawet strugane, szlifowane lub łączone stykowo.
Trofeum	TRO	liczba		Trofeum – wszystkie części jednego zwierzęcia stanowiące trofea, jeżeli są wywożone razem: np. rogi (2), czaszka, głowa, skóra z głowy i szyi (na medalion), skóra z części grzbietowej, ogon i stopy (tj. dziesięć okazów) stanowią jedno trofeum. Lecz jeśli na przykład czaszka i rogi są jedynymi okazami ze zwierzęcia, które są wywożone, wtedy pozycje te powinny być wykazane jako jedno trofeum. W przeciwnym razie pozycje te powinny być wykazane oddzielnie. Całe, wypchane ciało jest wykazane jako „BOD”. Sama skóra jest wykazana jako „SKI”. Handel trofeami w postaci całych zwierząt, połówek zwierząt lub medalionów, wraz z odpowiadającymi im częściami tego samego zwierzęcia, wywożonymi razem w ramach tego samego pozwolenia, należy zgłaszać jako „1 TRO”.

Opis	Kod terminu handlowego	Jednostka zalecana	Jednostka alternatywna	Objaśnienie
Trąba	TRU	liczba	kg	Trąba słonia. Uwaga: trąbę słonia wywożoną wraz z innymi elementami trofeum z tego samego zwierzęcia w ramach tego samego pozwolenia jako część trofeum myśliwskiego należy zgłaszać jako „TRO”.
Kieł (surowa kość słoniowa)	TUS	liczba	kg	W zasadzie całe kły, nieobrobione. Obejmują kły słonia (ciosy), hipopotama, morsa, narwala (siekacze), ale nie inne zęby. Uwaga: całe rzeźbione kły należy zgłaszać jako rzeźbę – kość słoniową (zob. „IVC” powyżej).
Fornir — fornir obwodowo skrawany — fornir płasko skrawany	VEN VEN	m ³ m ²	kg kg	Cienkie warstwy lub płyty drewna o jednolitej grubości, zwykle 6 mm lub mniej, zwykle złączane (fornir obwodowo skrawany) lub ścinane (fornir płasko skrawany), używane przy wyrobie sklejek, mebli okleinowych, opakowań okleinowych itp.
Wosk	WAX	kg		Wosk
Wyrób drewniany	WPR	liczba	kg	Wyroby drewniane, w tym gotowe wyroby drewniane takie jak meble i instrumenty muzyczne

Legenda do jednostek miar

Jednostka miary	Kod jednostki
gramy	g
kilogramy	kg
litry	l
centymetry sześciennie	cm ³
mililitry	ml
metry	m
metry kwadratowe	m ²
metry sześciennie	m ³
liczba okazów	liczba

Uwaga: jeżeli nie wskazano jednostki miary, zakłada się, że jednostką jest liczba (np. żywych zwierząt).

Standardowe źródła nomenklatury, którą należy stosować zgodnie z art. 5 pkt 4 w celu podania naukowych nazw gatunków w zezwoleniach i świadectwach

FAUNA

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
MAMMALIA			
		Wszystkie taksony MAMMALIA — z wyjątkiem uznania następujących nazw dzikich odmian gatunków (zamiast nazw nadanych udomowionym odmianom): <i>Bos gaurus</i>, <i>Bos mutus</i>, <i>Bubalus arnee</i>, <i>Equus africanus</i>, <i>Equus przewalskii</i>, oraz — z wyjątkiem taksonów wyszczególnionych w różnych rzędach Mammalia poniżej	Wilson, D. E., Reeder, D. M. (red.) (2005). <i>Mammal Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference</i>. Wydanie trzecie, tom 1–2, xxxv + 2142 s., Baltimore (John Hopkins University Press).
ARTIODACTYLA	Bovidae	<i>Ovis</i> spp.	Valdez, R. i Weinberg, P.J. (2011). Species accounts 188-207 for <i>Ovis</i> spp., s. 727–739 w Wilson, D.E. i Mittermeier, R.A. (red.), <i>Handbook of the Mammals of the World. Tom 2. Hoofed Mammals</i>. Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-77-4.
	Camelidae	<i>Lama guanicoe</i>	Wilson, D. E. i Reeder, D. M. (1993): <i>Mammal Species of the World: a Taxonomic and Geographic Reference</i>. Wydanie drugie, xviii + 1 207 s., Waszyngton (Smithsonian Institution Press).
CARNIVORA	Felidae	Felidae spp.,	Kitchener A. C., Breitenmoser-Würsten CH., Eizirik E., Gentry A., Werdelin L., Wilting A., Yamaguchi N., Abramov A. V., Christiansen P., Driscoll C., Duckworth J. W., Johnson W., Luo S.-J., Meijaard E., O'Donoghue P., Sanderson J., Seymour K., Bruford M., Groves C., Hoffmann M., Nowell K., Timmons Z. i Tobe S. (2017). A revised taxonomy of the Felidae. The final report of the Cat Classification Task Force of the IUCN/SSC Cat Specialist Group. <i>Cat News</i> wydanie specjalne 11, 80 s.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Mustelidae: Lutrinae	<i>Aonyx cinereus</i>	Larivière, S. i Jennings, A.P. 2009. Species account 37 for Asian Small-clawed Otter <i>Aonyx cinereus</i> , s. 647 w Wilson, D.E. i Mittermeier, R.A. (red.), <i>Handbook of the Mammals of the World. Tom 1. Carnivores</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-49-1.
CETACEA	Balaenopteridae	<i>Balaenoptera omurai</i>
		Wada, S., Oishi, M. i Yamada, T. K. (2003). A newly discovered species of living baleen whales. – <i>Nature</i> , 426 : 278–281.
	Delphinidae	<i>Orcaella heinsohni</i>
		Beasley, I., Robertson, K. M. i Arnold, P. W. (2005). Description of a new dolphin, the Australian Snubfin Dolphin, <i>Orcaella heinsohni</i> sp. n. (Cetacea, Delphinidae). – <i>Marine Mammal Science</i> , 21 (3): 365–400.
	Delphinidae	<i>Sotalia fluviatilis</i> <i>Sotalia guianensis</i>
		Caballero, S., Trujillo, F., Vianna, J. A., Barrios-Garrido, H., Montiel, M. G., Beltrán-Pedrerós, S., Marmontel, M., Santos, M. C., Rossi-Santos, M. R. i Baker, C. S. (2007). Taxonomic status of the genus <i>Sotalia</i> : species level ranking for „tucuxi” (<i>Sotalia fluviatilis</i>) and „costero” (<i>Sotalia guianensis</i>) dolphins. – <i>Marine Mammal Science</i> , 23 : 358–386.
	Delphinidae	<i>Sousa plumbea</i> <i>Sousa sahulensis</i>
		Jefferson, T. A. i Rosenbaum, H. C. (2014): Taxonomic revision of the humpback dolphins (<i>Sousa</i> spp.), and description of a new species from Australia. <i>Marine Mammal Science</i> , 30 (4): 1494–1541.
	Delphinidae	<i>Tursiops australis</i>
		Charlton-Robb, K., Gershwin, L.-A., Thompson, R., Austin, J., Owen, K. i McKechnie, S. (2011). A new dolphin species, the Burrnun Dolphin <i>Tursiops australis</i> sp. nov., endemic to southern Australian coastal waters. <i>PLoS ONE</i> , 6 (9): e24047.
	Iniidae	<i>Inia araguaiaensis</i>
		Hrbek, T., da Silva, V. M. F., Dutra, N., Gravena, W., Martin, A. R. i Farias, I. P. (2014): A new species of river dolphin from Brazil or: How little do we know our biodiversity. <i>PLoS ONE</i> 83623 : 1–12.
	Phocoenidae	<i>Neophocaena asiaorientalis</i>
		Jefferson, T. A. i Wang, J. Y. (2011). Revision of the taxonomy of finless porpoises (genus <i>Neophocaena</i>): The existence of two species. <i>Journal of Marine Animals and their Ecology</i> , 4 (1): 3–16.
	Physeteridae	<i>Physeter macrocephalus</i>
		Rice, D. W. (1998). Marine Mammals of the World: Systematics and Distribution - <i>Society of Marine Mammalogy Special Publication Number 4</i> , The Society for Marine Mammalogy, Lawrence, Kansas.
	Platanistidae	<i>Platanista gangetica</i>
		Rice, D. W. (1998). Marine Mammals of the World: Systematics and Distribution - <i>Society of Marine Mammalogy Special Publication Number 4</i> , The Society for Marine Mammalogy, Lawrence, Kansas.
	Ziphiidae	<i>Mesoplodon hotaula</i>
		Dalebout, M. L., Scott Baker, C., Steel, D., Thompson, K., Robertson, K. M., Chivers, S. J., Perrin, W. F., Goonatilake, M., Anderson, C. R., Mead, J. G., Potter, C. W., Thompson, L., Jupiter, D. i Yamada, T. K. (2014). Resurrection of <i>Mesoplodon hotaula</i> Deraniyagala 1963: A new species of beaked whale in the tropical Indo-Pacific. <i>Marine Mammal Science</i> , 30 (3): 1081–1108.

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
PRIMATES	Aotidae	<i>Aotus jorgehernandezi</i>	Defler, T. R. i Bueno, M. L. (2007). <i>Aotus</i> diversity and the species problem. – <i>Primate Conservation</i> , 22 : 55–70.
	Aotidae	<i>Aotus lemurinus</i> (w tym <i>A. herskovitzi</i>)	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B. i Wilson, D.E. 2013. <i>Handbook of the Mammals of the World: Volume 3. Primates</i> . Lynx Edicions, Barcelona.
	Atelidae	<i>Alouatta palliata</i> (w tym <i>A. coibensis</i>)	Ruiz-García, M., Cerrón, Á., Sánchez-Castillo, S., Rueda-Zozaya, P., Pinedo-Castro, M., Gutierrez-Espeleta, G. i Shostell, J.M. (2017): Phylogeography of the Mantled Howler Monkey (<i>Alouatta palliata</i> ; Atelidae, Primates) across its geographical range by means of mitochondrial genetic analyses and new insights about the phylogeny of <i>Alouatta</i> . <i>Folia Primatologica</i> 88: 421–454.
	Atelidae	<i>Ateles geoffroyi</i>	Rylands, A. B., Groves, C. P., Mittermeier, R. A., Cortes-Ortiz, L. i Hines, J. J. (2006). Taxonomy and distributions of Mesoamerican primates. [W:] A. Estrada, P. Garber, M. Pavelka i L. Luecke (red.), <i>New Perspectives in the Study of Mesoamerican Primates: Distribution, Ecology, Behavior and Conservation</i> , s. 29–79. Springer, Nowy Jork, USA.
	Cebidae	<i>Callithrix manicorensis</i>	Garbino, T. i Siniciato, G. (2014). The taxonomic status of <i>Mico marcai</i> (Alperin 1993) and <i>Mico manicorensis</i> (van Roosmalen i in. 2000) (Cebidae, Callitrichinae) from Southwestern Brazilian Amazonia. <i>International Journal of Primatology</i> , 35 (2): 529–546. [Dla <i>Mico marcai</i> w połączeniu z <i>Mico manicorensis</i> traktowanych jak <i>Callithrix manicorensis</i> w ramach CITES]
	Cebidae	<i>Cebus flavius</i>	Oliveira, M. M. de i Langguth, A. (2006). Rediscovery of Marcgrave's Capuchin Monkey and designation of a neotype for <i>Simia flava</i> Schreber, 1774 (Primates, Cebidae). – <i>Boletim do Museu Nacional do Rio de Janeiro</i> , N.S., <i>Zoologia</i> , 523 : 1–16.
	Cebidae	<i>Mico rondoni</i>	Ferrari, S. F., Sena, L., Schneider, M. P. C. i Júnior, J. S. S. (2010). Rondon's Marmoset, <i>Mico rondoni</i> sp. n., from southwestern Brazilian Amazonia. <i>International Journal of Primatology</i> , 31 : 693–714.
	Cebidae	<i>Saguinus ursulus</i>	Gregorin, R. i de Vivo, M. (2013). Revalidation of <i>Saguinus ursula</i> Hoffmannsegg (Primates: Cebidae: Callitrichinae). <i>Zootaxa</i> , 3721 (2): 172–182.
	Cebidae	<i>Saimiri collinsi</i>	Merces, M. P., Alfaro, J. W. L., Ferreira, W. A. S., Harada, M. L. i Júnior, J. S. S. (2015). Morphology and mitochondrial phylogenetics reveal that the Amazon River separates two eastern squirrel monkey species: <i>Saimiri sciureus</i> and <i>S. collinsi</i> . <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> , 82 : 426–435.
	Cercopithecidae	<i>Allochrocebus lhoesti</i> <i>Allochrocebus preussi</i> <i>Allochrocebus solatus</i>	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B., Wilson, D.E. 2013. <i>Handbook of the Mammals of the World: Volume 3. Primates</i> . Lynx Edicions, Barcelona.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Cercopithecidae	<i>Cercopithecus lomamiensis</i>	Hart, J.A., Detwiler, K.M., Gilbert, C.C., Burrell, A.S., Fuller, J.L., Emetsu, M., Hart, T.B., Vosper, A., Sargis, E.J. i Tosi, A.J. (2012): Lesula: A new species of <i>Cercopithecus</i> monkey endemic to the Democratic Republic of Congo and implications for conservation of Congo's Central Basin. <i>PLoS ONE</i> , 7 (9): e44271.
Cercopithecidae	<i>Macaca leucogenys</i>	Li, C., Zhao, C. i Fan, P.F. (2015). White-cheeked macaque (<i>Macaca leucogenys</i>): A new macaque species from Modog, southeastern Tibet. <i>American Journal of Primatology</i> , 77:753-766.
Cercopithecidae	<i>Macaca munzala</i>	Sinha, A., Datta, A., Madhusudan, M. D. i Mishra, C. (2005). <i>Macaca munzala</i> : A new species from western Arunachal Pradesh, northeastern India. <i>International Journal of Primatology</i> , 26 (4): 977-989. doi:10.1007/s10764-005-5333-3.
Cercopithecidae	<i>Ptilocolobus bouvieri</i> <i>Ptilocolobus epieni</i> <i>Ptilocolobus temminckii</i> <i>Ptilocolobus waldronae</i>	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B. i Wilson, D.E. 2013. <i>Handbook of the Mammals of the World: Volume 3. Primates</i> . Lynx Edicions, Barcelona.
Cercopithecidae	<i>Rhinopithecus strykeri</i>	Geismann, T., Lwin, N., Aung, S. S., Aung, T. N., Aung, Z. M., Hla, T. H., Grindley, M. i Momberg, F. (2011). A new species of snub-nosed monkey, genus <i>Rhinopithecus</i> Milne-Edwards, 1872 (Primates, Colobinae), from Northern Kachin State, Northeastern Myanmar. – <i>American Journal of Primatology</i> , 73: 96–107.
Cercopithecidae	<i>Rungwecebus kipunji</i>	Davenport, T. R. B., Stanley, W. T., Sargis, E. J., de Luca, D. W., Mpunga, N. E., Machaga, S. J. i Olson, L. E. (2006). A new genus of African monkey, <i>Rungwecebus</i> : Morphology, ecology, and molecular phylogenetics. <i>Science</i> , 312: 1378–1381.
Cercopithecidae	<i>Trachypithecus villosus</i>	Brandon-Jones, D., Eudey, A. A., Geissmann, T., Groves, C. P., Melnick, D. J., Morales J. C., Shekelle, M. i Steward, C.-B. (2004). Asian primate classification. <i>International Journal of Primatology</i> , 25: 97–163.
Cercopithecidae	<i>Cheirogaleus andysabini</i>	Lei, R., McLain, A.T., Frasier, C.L., Taylor, J.M., Bailey, C.A., Enberg, S.E., Ginter, A.L., Nash, S.D., Randriamampionona, R., Groves, C.P., Mittermeier, R.A. i Louis, Jr., E.E. (2015): A new species in the genus <i>Cheirogaleus</i> (Cheirogaleidae). <i>Primate Conservation</i> 29 (2): 1–12.
Cercopithecidae	<i>Cheirogaleus lavasoensis</i>	Thiele, D., Razafimahatratra, E. i Hapke, A. (2013). Discrepant partitioning of genetic diversity in mouse lemurs and dwarf lemurs – biological reality or taxonomic bias? <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> , 69: 593–609.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Cercopithecidae	<i>Cheirogaleus chethi</i>	Frasier, C.L., Lei, R., McLain, A.T., Taylor, J.M., Bailey, C.A., Ginter, A.L., Nash, S.D., Randriamampionona, R., Groves, C.P., Mittermeier, R.A. i Louis, Jr., E.E. (2016). A New Species of Dwarf Lemur (Cheirogaleidae: <i>Cheirogaleus medius</i> Group) from the Ankarana and Andrafiarana-Andavakoera Massifs, Madagascar. <i>Primate Conservation</i> (30): 59–72.
Cheirogaleidae	<i>Microcebus ganzhorni</i> <i>Microcebus manitatra</i>	Hotaling, S., Foley, M.E., Lawrence, N.M., Bocanegra, J., Blanco, M.B., Rasoloarison, R. Kappeler, P.M., Barrett, M.A., Yoder, A.D. i Weisrock, D.W. (2016). „Species discovery and validation in a cryptic radiation of endangered primates: coalescent-based species delimitation in Madagascar’s mouse lemurs”. <i>Molecular Ecology</i> . 25 (9): 2029–2045. doi:10.1111/mec.13604
Cercopithecidae	<i>Microcebus gerpi</i>	Radespiel, U., Ratsimbazafy, J. H., Rasoloharijaona, S., Raveloson, H., Andriaholinirina, N., Rakotondravony, R., Randrianarison, R. M. i Randrianambinina, B. (2012). First indications of a highland specialist among mouse lemurs (<i>Microcebus</i> spp.) and evidence for a new mouse lemur species from eastern Madagascar. <i>Primates</i> , 53 : 157–170.
Cercopithecidae	<i>Microcebus marohita</i> <i>Microcebus tanosi</i>	Rasoloarison, R. M., Weisrock, D. W., Yoder, A. D., Rakotondravony, D. i Kappeler, P. M. [2013]. Two new species of mouse lemurs (Cheirogaleidae: <i>Microcebus</i>) from Eastern Madagascar. - <i>International Journal of Primatology</i> , 34 : 455–469.
Galagidae	<i>Paragalago cocos</i> <i>Paragalago granti</i> <i>Paragalago orinus</i> <i>Paragalago rondoensis</i> <i>Paragalago zanzibaricus</i>	Masters, J.C., Génin, F., Couette, S., Groves, C.P., Nash, S.D., Delpero, M. i Pozzi, L. (2017). A new genus for the eastern dwarf galagos (Primates: Galagidae). - <i>Zoological Journal of the Linnean Society</i> 181 (1): 229–241. https://doi.org/10.1093/zoolinlean/zlw028
Galagidae	<i>Galagoides kumbirensis</i>	Svensson, M.S., Bersacola, E., Mills, M.S.L., Munds, R.A., Nijman, V., Perkin, A., Masters, J.C., Couette, S., Nekaris, K.A. i Bearder, S.K. (2017): A giant among dwarfs: a new species of galago (Primates: S., Galagidae) from Angola. <i>Am. J. Phys. Anthropol.</i> 163 (1): 30–43. doi: 10.1002/ajpa.23175
Hominidae	<i>Pongo tapanuliensis</i>	Nater, A. Greminger, M.P., Nurcahyo, A., Nowak, M.G., De Manuel Montero, M., Desai, T., Groves, C.P., Pybus, M., Sonay, T.B., Roos, C., Lameira, A.R., Wich, S.A., Askew, J., Davila-Ross, M., Fredriksson, G.M., De Valles, G., Casals, F., Prado-Martinez, J., Goossens, B., Verschoor, E.J., Warren, K.S., Singleton, I., Marques, D.A., Pamungkas, J., Perwitasari-Farajallah, D., Rianti, P., Tuuga, A., Gut, I.G., Gut, M., Orozco-Ter Wengel, P., Van Schaik, C.P., Bertranpetit, J., Anisimova, M., Scally, A., Marques-Bonet, T., Meijaard, E. i Krutzen, M. (2017): Morphometric, behavioural, and genomic evidence for a new orangutan species. <i>Current Biology</i> 27: DOI: 10.1016/j.cub.2017.09.047

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Hylobatidae	<i>Hylobates abbotti</i> <i>Hylobates funereus</i>	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B. i Wilson, D.E. 2013. <i>Handbook of the Mammals of the World: Volume 3. Primates</i> . Lynx Edicions, Barcelona.
Hylobatidae	<i>Nomascus annamensis</i>	Van Ngoc Thinh, Mootnick, A. R., Vu Ngoc Thanh, Nadler, T. i Roos, C. (2010). A new species of crested gibbon from the central Annamite mountain range. <i>Vietnamese Journal of Primatology</i> , 4 : 1–12.
Indriidae	<i>Propithecus candidus</i> <i>Propithecus coronatus</i>	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B. i Wilson, D.E. 2013. <i>Handbook of the Mammals of the World: Volume 3. Primates</i> . Lynx Edicions, Barcelona.
Lemuriidae	<i>Eulemur flavifrons</i>	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B. i Wilson, D.E. 2013. <i>Handbook of the Mammals of the World: Volume 3. Primates</i> . Lynx Edicions, Barcelona.
Lorisidae	<i>Nycticebus javanicus</i>	Mittermeier, R.A., Rylands, A.B. i Wilson, D.E. 2013. <i>Handbook of the Mammals of the World: Volume 3. Primates</i> . Lynx Edicions, Barcelona.
Lorisidae	<i>Nycticebus kayan</i>	Munds, R.A., Nekaris, K.A.I. i Ford, S.M. (2013): Taxonomy of the bornean slow loris, with new species <i>Nycticebus kayan</i> (Primates, Lorisidae). <i>American Journal of Primatology</i> , 75 : 46–56.
Pitheciidae	<i>Cacajao melanocephalus</i> <i>Cacajao oukary</i>	Ferrari, S. F., Guedes, P. G., Figueiredo-Ready, W. M. B. i Barnett, A. A. (2014). Reconsidering the taxonomy of the Black-faced Uacaris, <i>Cacajao melanocephalus</i> group (Mammalia: Pitheciidae), from the northern Amazon Basin. <i>Zootaxa</i> , 3866 (3): 353–370.
Pitheciidae	<i>Cheracebus</i> spp. <i>Plecturocebus</i> spp.	Byrne, H, Rylands, A.B., Cameiro, J.C., Alfaro, J.W.L., Bertuol, F., Da Silva, M.N.F., Messias, M., Groves, C.P., Mittermeier, R.A., Farias, I., Hrbek, T., Schneider, H., Sampaio, I. i Boubli, J.P. (2016). Phylogenetic relationships of the New World titi monkeys (<i>Callicebus</i>): first appraisal of taxonomy based on molecular evidence. <i>Frontiers in Zoology</i> 13 (10): 1–25. https://doi.org/10.1186/s12983-016-0142-4
Pitheciidae	<i>Pithecia cazuzai</i> <i>Pithecia chrysocephala</i> <i>Pithecia hirsuta</i> <i>Pithecia inusta</i> <i>Pithecia isabela</i> <i>Pithecia milleri</i> <i>Pithecia mittermeieri</i> <i>Pithecia napensis</i> <i>Pithecia pissinattii</i> <i>Pithecia rylandsi</i> <i>Pithecia vanzolinii</i>	Marsh, L.K. (2014). A taxonomic revision of the saki monkeys, <i>Pithecia</i> Desmarest, 1804. <i>Neotropical Primates</i> , 21 : 1–163.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne	
Pitheciidae	<i>Plecturocebus grovesi</i>	Boubli, J.P., Byrne, H., Da Silva, M.N.F., Silva-Junior, J., Araujo, R.C., Bertuol, F., Goncalves, J., De Melo, F.R., Rylands, A.B., Mittermeier, R.A., Silva, F.E., Nash, S.D., Canale, G., Alencar, R De M., Rossi, R.V., Carneiro, J., Sampaio, I., Farias, I.P., Schneider, H. i Hrbek, T. (2018). On a new species of titi monkey (Primates: <i>Plecturocebus</i> Byrne i in., 2016), from Alta Floresta, southern Amazon, Brazil. <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> 132: 117–137.	
Tarsiidae	<i>Tarsius lariatang</i>	Merker, S. i Groves, C.P. (2006): <i>Tarsius lariatang</i> : A new primate species from Western Central Sulawesi. <i>International Journal of Primatology</i> , 27 (2): 465–485.	
Tarsiidae	<i>Tarsius spectrumgurskyae</i> <i>Tarsius supriatnai</i>	Shekelle, M., Groves, C.P., Maryanto, I. i Mittermeier, R.A. (2017). Two new tarsier species (Tarsiidae, Primates) and the biogeography of Sulawesi, Indonesia. <i>Primate Conservation</i> 31: 61–70.	
Tarsiidae	<i>Tarsius tumpara</i>	Shekelle, M., Groves, C., Merker, S. i Supriatna, J. (2010). <i>Tarsius tumpara</i> : A new tarsier species from Siau Island, North Sulawesi. <i>Primate Conservation</i> , 23 : 55–64.	
PROBOSCIDEA	Elephantidae	<i>Loxodonta africana</i>	Wilson, D. E. i Reeder, D. M. (1993). <i>Mammal Species of the World: a Taxonomic and Geographic Reference</i> . Wydanie drugie, xviii + 1 207 s., Waszyngton (Smithsonian Institution Press).
SCANDENTIA	Tupaiaidae	<i>Tupaia everetti</i>	Roberts, T. E., Lanier, H. C., Sargis, E. J. i Olson, L. E. (2011). Molecular phylogeny of treeshrews (Mammalia: Scandentia) and the timescale of diversification in Southeast Asia. <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> , 60 (3): 358–372.
	Tupaiaidae	<i>Tupaia palawanensis</i>	Sargis, E. J., Campbell, K. K. i Olson, L. E. (2014). Taxonomic boundaries and craniometric variation in the treeshrews (Scandentia, Tupaiaidae) from the Palawan faunal region. <i>Journal of Mammalian Evolution</i> , 21 (1): 111–123.
AVES			
	Nazwy rzędów i rodzin ptaków		Morony, J. J., Bock, W. J. i Farrand, J., Jr. (1975). <i>Reference List of the Birds of the World</i> . American Museum of Natural History. 207 s.
	Wszystkie gatunki ptaków – z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej		Dickinson, E.C. (red.) (2003). The Howard and Moore Complete Checklist of the Birds of the World. Wydanie trzecie uzupełnione i poprawione. 1039 s., Londyn (Christopher Helm). w połączeniu z Dickinson, E.C. (2005): Corrigenda 4 (02.06.2005) to Howard i Moore, wyd. 3 (2003).
APODIFORMES	Trochilidae	<i>Amazilia hoffmanni</i> <i>Amazilia saucerottiei</i>	Jiménez, R.A. i Ornelas, J.F. (2016). Historical and current introgression in a Mesoamerican hummingbird species complex: a biogeographic perspective. <i>PeerJ</i> . 2016; 4: e1556. doi:10.7717/peerj.1556.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Trochilidae	<i>Anthracothorax nigricollis</i> <i>iridescent</i> <i>Phaethornis longirostris</i> <i>Phaethornis mexicanus</i> <i>Selasphorus calliope</i>	Del Hoyo, J. i Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.
Trochilidae	<i>Hylocharis leucotis</i> <i>Hylocharis xantusii</i> <i>Campylopterus curvipennis</i> <i>Campylopterus excellens</i> <i>Phaeochroa cuvierii</i>	Dickinson, E.C. i Remsen, J.V. (red.) (2013). <i>The Howard and Moore Complete Checklist of the Birds of the World. Wydanie czwarte, tom. 1: Non-Passerines</i> . Aves Press, Eastbourne, UK. ISBN 978-0-9568611-0-8.
Trochilidae	<i>Chlorostilbon lucidus</i>	Pacheco, J. F. i Whitney, B. M. (2006). Mandatory changes to the scientific names of three Neotropical birds <i>Bull. Brit. Orn. Club</i> , 126 : 242–244.
Trochilidae	<i>Eriocnemis isabellae</i>	Cortés-Diago, A., Ortega, L. A., Mazariegos-Hurtado, L. i Weller, A.-A. (2007) A new species of <i>Eriocnemis</i> (Trochilidae) from southwest Colombia. <i>Ornitologia Neotropical</i> , 18 :161-170.
Trochilidae	<i>Oreotrochilus cyanolaemus</i>	Sornoza-Molina, F., Freile, J.F., Nilsson, J., Krabbe, N. i Bonaccorso, E. (2018). A striking, critically endangered, new species of hillstar (Trochilidae: <i>Oreotrochilus</i>) from the southwestern Andes of Ecuador. <i>The Auk: Ornithological Advances</i> , 135(4), 1146-1171. https://doi.org/10.1642/AUK-18-58.1
Trochilidae	<i>Phaethornis aethopyga</i>	Piacentini, V. Q., Aleixo, A. i Silveira, L. F. (2009). Hybrid, subspecies or species? The validity and taxonomic status of <i>Phaethornis longuemareus aethopyga</i> Zimmer, 1950 (Trochilidae). <i>Auk</i> , 126 : 604–612.
CICONIIFORMES	Phoenicopteridae <i>Phoenicopterus roseus</i> <i>Phoenicopterus ruber</i>	Del Hoyo, J. i Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
FALCONIFORMES	Accipitridae	<i>Accipiter hiogaster</i> <i>Accipiter novaehollandiae</i> <i>Buteo nitidus</i> <i>Buteo plagiatus</i> <i>Buteogallus anthracinus</i> <i>Buteogallus gundlachii</i> <i>Buteogallus solitarius</i> <i>Chondrohierax uncinatus</i> <i>Chondrohierax wilsonii</i> <i>Circus cyaneus</i> <i>Circus hudsonius</i> <i>Leptodon cayanensis</i> <i>Leptodon forbesi</i> <i>Pseudastur albicollis</i> <i>Rupornis magnirostris</i> <i>Spizaetus melanoleucus</i>	Del Hoyo, J. i Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.
	Accipitridae	<i>Aquila hastata</i>	Parry, S. J., Clark, W. S. i Prakash, V. (2002). On the taxonomic status of the Indian Spotted Eagle <i>Aquila hastata</i> . <i>Ibis</i> , 144 : 665–675.
	Accipitridae	<i>Buteo socotraensis</i>	Porter, R. F. i Kirwan, G. M. (2010). Studies of Socotran birds VI. The taxonomic status of the Socotra Buzzard. <i>Bulletin of the British Ornithologists' Club</i> , 130 (2): 116–131.
	Accipitridae	<i>Geranoaetus albicaudatus</i>	Dickinson, E.C. i Remsen, J.V. (red.) (2013). <i>The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world</i> . Wydanie czwarte, tom. 1: Non-Passerines. Aves Press, Eastbourne, UK. ISBN 978-0-9568611-0- 8.
	Falconidae	<i>Falco peregrinus</i> (w tym <i>Falco pelegrinoides</i>)	Del Hoyo, J. i Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.
	Falconidae	<i>Micrastur mintoni</i>	Whittaker, A. (2002). A new species of forest-falcon (Falconidae: <i>Micrastur</i>) from southeastern Amazonia and the Atlantic rainforests of Brazil. <i>Wilson Bulletin</i> , 114 : 421–445.

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
GRUIFORMES	Gruidae	<i>Antigone antigone</i> <i>Antigone canadensis</i> <i>Antigone rubicunda</i> <i>Antigone vipio</i> <i>Leucogeranus leucogeranus</i>	Del Hoyo, J. i Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.
	Rallidae	<i>Hypotaenidia sylvestris</i>	Del Hoyo, J. i Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.
PASSERIFORMES	Muscicapidae	<i>Garrulax taewanus</i>	Collar, N. J. (2006). A partial revision of the Asian babblers (Timaliidae). <i>Forktail</i> , 22 : 85–112.
	Paradisaeidae	<i>Lophorina niedda</i> <i>Lophorina minor</i> <i>Lophorina superba</i>	Scholes, E. i Laman, T.G. (2018). Distinctive courtship phenotype of the Vogelkop Superb Bird-of-Paradise <i>Lophorina niedda</i> Mayr, 1930 confirms new species status. <i>PeerJ</i> 6:e4621 https://doi.org/10.7717/peerj.4621 .
PSITTACIFORMES	Cacatuidae	<i>Cacatua goffiniana</i>	Roselaar, C. S. i Michels, J. P. (2004). Nomenclatural chaos untangled, resulting in the naming of the formally undescribed <i>Cacatua</i> species from the Tanimbar Islands, Indonesia (Psittaciformes: Cacatuidae). <i>Zoologische Verhandelingen</i> , 350 : 183–196.
	Cacatuidae	<i>Zanda baudinii</i> <i>Zanda latirostris</i>	Del Hoyo, J. i Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.
	Loriidae	<i>Trichoglossus haematodus</i>	Collar, N. J. (1997). Family Psittacidae (Parrots). In del Hoyo, J., Elliot, A. and Sargatal, J. (eds.), <i>Handbook of the Birds of the World</i> , 4 (Sandgrouse to Cuckoos): 280–477. Barcelona (Lynx Edicions).
	Psittacidae	<i>Aratinga maculata</i>	Nemesio, A. i Rasmussen, C. (2009). The rediscovery of Buffon's »Guarouba« or »Perriche jaune«: two senior synonyms of <i>Aratinga pinto</i> Silveira, Lima i Höfling, 2005 (Aves: Psittaciformes). <i>Zootaxa</i> , 2013 : 1–16.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Psittacidae	<i>Eupsittula canicularis</i> <i>Eupsittula nana</i> <i>Myiopsitta luchi</i> <i>Myiopsitta monachus</i> <i>Psephotellus chrysoterygius</i> <i>Psephotellus dissimilis</i> <i>Psephotellus pulcherrimus</i> <i>Psephotellus varius</i> <i>Psittacara holochlorus</i> <i>Pyrrhura haematotis</i>	Del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.
Psittacidae	<i>Forpus modestus</i>	Pacheco, J. F. i Whitney, B. M. (2006). Mandatory changes to the scientific names of three Neotropical birds. <i>Bulletin of the British Ornithologists' Club</i> , 126 : 242–244.
Psittacidae	<i>Pionopsitta aurantiocephala</i>	Gaban-Lima, R., Raposo, M. A. & Hofling, E. (2002). Description of a new species of <i>Pionopsitta</i> (Aves: Psittacidae) endemic to Brazil. <i>Auk</i> , 119 : 815–819.
Psittacidae	<i>Poicephalus robustus</i> <i>Poicephalus fuscicollis</i>	Coetzer, W.G., Downs, C.T., Perrin, M.R. & Willows-Munro, S. (2015). Molecular Systematics of the Cape Parrot (<i>Poicephalus robustus</i>). Implications for Taxonomy and Conservation. <i>PLoS ONE</i> , 10(8): e0133376. doi: 10.1371/journal.pone.0133376.
Psittacidae	<i>Psittacara strenuus</i> <i>Pezoporus flaviventris</i> <i>Pezoporus wallicus</i>	Dickinson, E.C. i Remsen, J.V. (red.) (2013). <i>The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world. Wydanie czwarte, tom. 1: Non-Passerines</i> . Aves Press, Eastbourne, UK. ISBN 978-0-9568611-0-8.
Psittacidae	<i>Psittacula intermedia</i>	Collar, N. J. (1997) Family Psittacidae (Parrots). W: del Hoyo, J., Elliot, A. i Sargatal, J. (red.), <i>Handbook of the Birds of the World</i> , 4 (Sandgrouse to Cuckoos): 280–477. Barcelona (Lynx Edicions).
Psittacidae	<i>Pyrrhura griseipectus</i>	Olmos, F., Silva, W. A. G. i Albano, C. (2005). Grey-breasted Conure <i>Pyrrhura griseipectus</i> , an overlooked endangered species. <i>Cotinga</i> , 24 : 77–83.
Psittacidae	<i>Pyrrhura parvifrons</i>	Arndt, T. (2008). Anmerkungen zu einigen <i>Pyrrhura</i> -Formen mit der Beschreibung einer neuen Art und zweier neuer Unterarten. <i>Papageien</i> , 8 : 278–286.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
STRIGIFORMES	Strigidae <i>Ciccaba virgata</i> <i>Megascops asio</i> <i>Megascops barbarus</i> <i>Megascops guatemalae</i> <i>Megascops kennicottii</i> <i>Megascops seductus</i> <i>Megascops trichopsis</i> <i>Psiloscopus flammeolus</i>	Del Hoyo, J. i Collar, N.J. (2014). <i>HBW and Birdlife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-Passerines</i> . Lynx Edicions, Barcelona. ISBN 978-84-96553-94-1.
	Strigidae	<i>Glaucidium mooreorum</i> da Silva, J. M. C., Coelho, G. i Gonzaga, P. (2002). Discovered on the brink of extinction: a new species of pygmy owl (Strigidae: Glaucidium) from Atlantic forest of northeastern Brazil. <i>Ararajuba</i> , 10 (2): 123–130.
	Strigidae	<i>Megascops gilesi</i> Krabbe, N.K. (2017). A new species of <i>Megascops</i> (Strigidae) from the Sierra Nevada de Santa Marta, Colombia, with notes on voices of New World screech-owls. <i>Ornitología Colombiana</i> 16 : 1–27.
	Strigidae	<i>Ninox burhani</i> Indrawan, M. i Somadikarta, S. (2004). A new hawk-owl from the Togian Islands, Gulf of Tomini, central Sulawesi, Indonesia. <i>Bulletin of the British Ornithologists' Club</i> , 124 : 160–171.
	Strigidae	<i>Otus thilohoffmanni</i> Warakagoda, D. H. i Rasmussen, P. C. (2004). A new species of scops-owl from Sri Lanka. <i>Bulletin of the British Ornithologists' Club</i> , 124 (2): 85–105.
	Strigidae	<i>Strix butleri</i> <i>Strix hadorami</i> Kirwan, G.M., Schweizer, M. i Copete, J.L. (2015). Multiple lines of evidence confirm that Hume's Owl <i>Strix butleri</i> (A. O. Hume, 1878) is two species, with description of an unnamed species (Aves: Non-Passeriformes: Strigidae). <i>Zootaxa</i> . 3904 (1): 28–50.
REPTILIA		
CROCODYLIA i RHYNCHOCEPHALIA	Crocodylia i Rhynchocephalia z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Wermuth, H. i Mertens, R. (1996) (reprint). <i>Schildkröte, Krokodile, Brückenechsen</i> . xvii + 506 s. Jena (Gustav Fischer Verlag).
	Crocodylidae	<i>Crocodylus johnstoni</i> Tucker, A. D. (2010). The correct name to be applied to the Australian freshwater crocodile, <i>Crocodylus johnstoni</i> [Krefft, 1873]. <i>Australian Zoologist</i> , 35 (2): 432–434.
	Sphenodontidae	<i>Sphenodon</i> spp. Hay, J. M., Sarre, S. D., Lambert, D. M., Allendorf, F. W. i Daugherty, C. H. (2010). Genetic diversity and taxonomy: a reassessment of species designation in tuatara (<i>Sphenodon</i> : Reptilia). <i>Conservation Genetics</i> , 11 (93): 1063–1081.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
SAURIA	Dla oznaczenia rodzin w ramach Sauria	Pough, F. H., Andrews, R. M., Cadle, J. E., Crump, M. L., Savitzky, A. H. i Wells, K. D. (1998). <i>Herpetology</i> . Upper Saddle River/New Jersey (Prentice Hall).
Agamidae	<i>Ceratophora</i> spp. <i>Cophotis</i> spp. <i>Lyriocephalus</i> spp.	Uetz, P., Freed, P., Aguilar, R. i Hosek, J. (red.) (red.) (2022). Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Genewa, sierpień 2019 r.). Informacje o gatunkach pochodzące z bazy danych Reptile: źródło internetowe, wersja z dnia 2 maja 2020 r., dostęp z dnia 5 maja 2020 r. w odniesieniu do gatunków z rodzin Agamidae, Gekkonidae i Viperidae. https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptile_s_Added_CoP18lr_CITES.pdf
Agamidae	<i>Saara</i> spp. <i>Uromastyx</i> spp.	Wilms, T. M., Böhme, W., Wagner, P., Lutzmann, N. i Schmitz, A. (2009). On the phylogeny and taxonomy of the genus <i>Uromastyx</i> Merrem, 1820 (Reptilia: Squamata: Agamidae: Uromastycinae) – resurrection of the genus <i>Saara</i> Gray, 1845. <i>Bonner zool. Beiträge</i> , 56 (1-2): 55–99.
Anguidae	<i>Abronia</i> spp.	UETZ, P., FREED, P. i HÖSEK, J. (red.) (2016): Taxonomic checklist of the species of the genus <i>Abronia</i> . Informacje o gatunku pochodzące z „The Reptile Database”, wersja z dnia 15 sierpnia 2016 r., dostęp z dnia 11 maja 2017 r. Zob. załącznik 2 do AC29 Doc.35. na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A2.pdf
Anguidae	<i>Abronia morenica</i>	Clause, A.G., Luna-Reyes, R. i Nieto-Montes de Oca, A. (2020): A New Species of <i>Abronia</i> (Squamata: Anguidae) from a Protected Area in Chiapas, Mexico. <i>Herpetologica</i> 76(3): 330–343. https://doi.org/10.1655/Herpetologica-D-19-00047
Chamaeleonidae	Chamaeleonidae spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Glaw, F. (2015). Taxonomic checklist of chamaeleons (Squamata: Chamaeleonidae). <i>Vertebrate Zoology</i> , 65 (2): 167–246. (http://www.senckenberg.de/files/content/forschung/publikationen/vertebratezoology/vz65-2/01_verttebrate_zoology_65-2_glaw_167-246.pdf)
Chamaeleonidae	<i>Brookesia antakarana</i> (w tym <i>B. ambreensis</i>)	SCHERZ, M. D., GLAW, F., RAKOTOARISON, A., WAGLER, M. i VENCES, M. (2018): Polymorphism and synonymy of <i>Brookesia antakarana</i> and <i>B. ambreensis</i> , leaf chameleons from Montagne d'Ambre in north Madagascar. <i>Salamandra</i> 54 (4): 259–268
Chamaeleonidae	<i>Calumma gehringi</i>	PRÖTZEL, D., VENCES, M., SCHERZ, M. D., VIEITES, D. R. i GLAW, F. (2017): Splitting and lumping: An integrative taxonomic assessment of Malagasy chameleons in the <i>Calumma guibei</i> complex results in the new species <i>C. gehringi</i> sp. nov. - <i>Vertebrate Zoology</i> 67 (2): 231–249.
Chamaeleonidae	<i>Calumma juliae</i> <i>Calumma lefona</i> <i>Calumma uetzi</i>	PRÖTZEL, D., HAWLITSCHKE, O., SCHERZ, M. D., RATSOAVINA, F. M. i GLAW, F. (2018): Endangered beauties: micro-CT cranial osteology, molecular genetics and external morphology reveal three new species of chameleons in the <i>Calumma boettgeri</i> complex (Squamata: Chamaeleonidae). <i>Zoological Journal of the Linnean Society</i> zlx112, DOI: 10.1093/zoolin/zlx112

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Chamaeleonidae	<i>Calumma roaloko</i>	PRÖTZEL, D., LAMBERT, S. M., ANDRIANOSOLO, G. T., HUTTER, C. R., COBB, K. A., SCHERZ, M. D. i GLAW, F. (2018): The smallest 'true chameleon' from Madagascar: a new, distinctly colored species of the <i>Calumma boettgeri</i> complex (Squamata, Chamaeleonidae). - <i>Zoosystematics and Evolution</i> 94 (2): 409–423
Chamaeleonidae	<i>Kinyongia itombwensis</i> <i>Kinyongia rugegensis</i> <i>Kinyongia tolleyae</i>	HUGHES, D. F., KUSAMBA, C., BEHANGANA, M. i GREENBAUM, E. (2017): Integrative taxonomy of the Central African forest chameleon, <i>Kinyongia adolfifriederici</i> (Sauria: Chamaeleonidae), reveals underestimated species diversity in the Albertine Rift. - <i>Zoological Journal of the Linnean Society</i> 181 (2): 400–438.
Chamaeleonidae	<i>Kinyongia msuyae</i>	MENEGON, M., LOADER, S. P., DAVENPORT, T. R. B., HOWELL, K. M., TILBURY, C. R., MACHAGA, S. i TOLLEY, K.A. (2015): A new species of chameleon (Sauria: Chamaeleonidae <i>Kinyongia</i>) highlights the biological affinities between the Southern Highlands and Eastern Arc Mountains of Tanzania. - <i>Acta Herpetologica</i> 10 (2): 111–120.
Cordylidae	Cordylidae spp. z wyjątkiem taksonu wymienionego poniżej	Stanley, E. L., Bauer, A. M., Jackman, T. R., Branch, W. R. i P. le F. N. (2011). Between a rock and a hard polytomy: rapid radiation in the rupicolous girdled lizards (Squamata: Cordylidae). <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> , 58 (1): 53–70.
Cordylidae	<i>Cordylus marunguensis</i>	Greenbaum, E., Stanley, E. L., Kusamba, C., Moninga, W. M., Goldberg, S. R. i Cha (2012). A new species of <i>Cordylus</i> (Squamata: Cordylidae) from the Marungu Plateau of south-eastern Democratic Republic of the Congo. <i>African Journal of Herpetology</i> , 61 (1): 14–39.
Cordylidae	<i>Cordylus namakuiyus</i>	STANLEY, E. L., CERÍACO, L. M. P., BANDEIRA, S., VALERIO, H., BATES, M. F. i BRANCH, W. R. (2016): A review of <i>Cordylus machadoi</i> (Squamata: Cordylidae) in southwestern Angola, with the description of a new species from the Pro-Namib desert. - <i>Zootaxa</i> 4061 (3): 201–226.
Eublepharidae	<i>Goniurosaurus</i> spp.	UETZ, P., FREED, P., AGUILAR, R. i HÖSEK, J. (red.) (2022): Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Genewa, sierpień 2019 r.). Informacje o gatunkach pochodzące z bazy danych Reptile: źródło internetowe, wersja z dnia 20 marca 2022 r., dostęp z dnia 5 maja 2022 r. dla gatunków z rodziny Eublepharidae. https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18r_CITES.pdf
Gekkonidae	<i>Cnemaspis psychedelica</i>	Grismer, L. L., Ngo, V. T. i Grismer, J. L. (2010). A colorful new species of insular rock gecko (<i>Cnemaspis</i> Strauch 1887) from southern Vietnam. <i>Zootaxa</i> , 58 : 46–58.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Gekkonidae	<i>Dactylonemis</i> spp. <i>Hoplodactylus</i> spp. <i>Mokopirirakau</i> spp.	Nielsen, S. V., Bauer, A. M., Jackman, T. R., Hitchmough, R. A. i Daugherty, C. H. (2011). New Zealand geckos (Diplodactylidae): Cryptic diversity in a post-Gondwanan lineage with trans-Tasman affinities. <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> , 59 (1): 1–22.
Gekkonidae	<i>Gekko gekko</i> (w tym <i>Gekko reevesii</i>)	UETZ, P., FREED, P., AGUILAR, R. i HÖSEK, J. (red.) (2022): Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Genewa, sierpień 2019 r.). Informacje o gatunkach pochodzące z bazy danych Reptile: źródło internetowe, wersja z dnia 2 maja 2020 r., dostęp z dnia 5 maja 2020 r. w odniesieniu do gatunków z rodzin Agamidae, Gekkonidae i Viperidae. https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18lr_CITES.pdf
Gekkonidae	<i>Gonatodes daudini</i>	POWELL, R. i R.W. HENDERSON. 2005. A new species of <i>Gonatodes</i> (Squamata: Gekkonidae) from the West Indies. <i>Carib. J. Sci.</i> 41 (4): 709–715
Gekkonidae	<i>Lygodactylus williamsi</i>	Informacje o gatunku pochodzące z UETZ, P., FREED, P. i HÖSEK, J. (red.) (2016): The Reptile Database, wersja z dnia 15 sierpnia 2016 r., dostęp z dnia 11 maja 2017 r. Zob. załącznik 2 do AC29 Doc.35. na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A2.pdf
Gekkonidae	<i>Nactus serpensinsula</i>	Kluge, A.G. (1983): Cladistic relationships among gekkonid lizards. <i>Copeia</i> , 2 : 465–475.
Gekkonidae	<i>Naultinus</i> spp.	Nielsen, S. V., Bauer, A. M., Jackman, T. R., Hitchmough, R. A. i Daugherty, C. H. (2011). New Zealand geckos (Diplodactylidae): Cryptic diversity in a post-Gondwanan lineage with trans-Tasman affinities. <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> , 59 (1): 1–22.
Gekkonidae	<i>Paroedura androyensis</i>	UETZ, P., FREED, P., AGUILAR, R. i HÖSEK, J. (red.) (2022): Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Genewa, sierpień 2019 r.). Informacje o gatunkach pochodzące z bazy danych Reptile: źródło internetowe, wersja z dnia 2 maja 2020 r., dostęp z dnia 5 maja 2020 r. w odniesieniu do gatunków z rodzin Agamidae, Gekkonidae i Viperidae. https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18lr_CITES.pdf
Gekkonidae	<i>Paroedura masobe</i>	Nussbaum, R.A. i Raxworthy, C.J. (1994): A new rainforest gecko of the genus <i>Paroedura</i> Günther from Madagascar. <i>Herpetological Natural History</i> , 2 (1): 43–49.
Gekkonidae	<i>Phelsuma</i> spp. <i>Rhoptropella</i> spp.	Glaw, F. i Rösler, H. (2015). Taxonomic checklist of the day geckos of the genera <i>Phelsuma</i> Gray, 1825 and <i>Rhoptropella</i> Hewitt, 1937 (Squamata: Gekkonidae). <i>Vertebrate Zoology</i> , 65 (2): 167–246.
Gekkonidae	<i>Toropuku</i> spp. <i>Tukutuku</i> spp. <i>Woodworthia</i> spp.	Nielsen, S. V., Bauer, A. M., Jackman, T. R., Hitchmough, R. A. i Daugherty, C. H. (2011). New Zealand geckos (Diplodactylidae): Cryptic diversity in a post-Gondwanan lineage with trans-Tasman affinities. <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> , 59 (1): 1–22.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Gekkonidae	<i>Uroplatus</i> spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Raxworthy, C.J. (2003): Introduction to the reptiles. [W:] Goodman, S.M. i Bernstead, J.P. (red.), <i>The natural history of Madagascar</i> : 934–949. Chicago.
Gekkonidae	<i>Uroplatus fiera</i>	RATSOAVINA, F. M., RANJANAHARISOA, F. A., GLAW, F., RASELIMANANA, A. P., MIRALLES, A. i VENCES, M. (2015): A new leaf-tailed gecko of the <i>Uroplatus ebenau</i> group (Squamata: Gekkonidae) from Madagascar's central eastern rainforests. – <i>Zootaxa</i> 4006 (1): 143–160.
Gekkonidae	<i>Uroplatus fotsivava</i> <i>Uroplatus kelirambo</i>	RATSOAVINA, F. M., GEHRING, P.-S., SCHERZ, M. D., VIEITES, D. R., GLAW, F. i VENCES, M. (2017): Two new species of leaf-tailed geckos (<i>Uroplatus</i>) from the Tsaratanana mountain massif in northern Madagascar. <i>Zootaxa</i> 4347 (3): 446–464.
Gekkonidae	<i>Uroplatus finiaavana</i>	Ratsoavina, F. M., Louis jr., E. E., Crottini, A., Randrianiaina, R.-D., Glaw, F. i Vences, M. (2011). A new leaf tailed gecko species from northern Madagascar with a preliminary assessment of molecular and morphological variability in the <i>Uroplatus ebenau</i> group. <i>Zootaxa</i> , 3022 : 39–57.
Gekkonidae	<i>Uroplatus giganteus</i>	Glaw, F., Kosuch, J., Henkel, W. F., Sound, P. i Böhme, W. (2006). Genetic and morphological variation of the leaf-tailed gecko <i>Uroplatus fimbriatus</i> from Madagascar, with description of a new giant species. <i>Salamandra</i> , 42 : 129–144.
Gekkonidae	<i>Uroplatus pietschmanni</i>	Böhle, A. i Schönecker, P. (2003). Eine neue Art der Gattung <i>Uroplatus</i> Duméril, 1805 aus Ost-Madagaskar (Reptilia: Squamata: Gekkonidae). <i>Salamandra</i> , 39 (3/4): 129–138.
Gekkonidae	<i>Uroplatus sameiti</i>	Raxworthy, C. J., Pearson, R. G., Zimkus, B. M., Reddy, S., Deo, A. J., Nussbaum, R. A. i Ingram, C. M. (2008). Continental speciation in the tropics: contrasting biogeographic patterns of divergence in the <i>Uroplatus</i> leaf-tailed gecko radiation of Madagascar. <i>Journal of Zoology</i> , 275 : 423–440.
Iguanidae	Iguanidae spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Hollingsworth, B. D. (2004). The Evolution of Iguanas: An Overview of Relationships and a Checklist of Species. [W:] <i>Iguanas: Biology and Conservation</i> (Alberts, A. C., Carter, R. L., Hayes, W. K. i Martins, E. P., red.): 19–44. Berkeley (University of California Press).
Iguanidae	<i>Brachylophus bulabula</i>	Keogh, J. S., Edwards, D. L., Fisher, R. N. i Harlow, P. S. (2008). Molecular and morphological analysis of the critically endangered Fijian iguanas reveals cryptic diversity and a complex biogeographic history. <i>Philosophical Transactions of the Royal Society B</i> , 363 (1508): 3413–3426.
Iguanidae	<i>Brachylophus gau</i>	FISHER, R. N., NIUKULA, J., WATLING, D. & HARLOW, P. S. (2017): A new species of iguana <i>Brachylophus</i> Cuvier 1829 (Sauria: Iguania: Iguanidae) from Gau Island, Fiji Islands. <i>Zootaxa</i> 4273(3): 407–422.
Iguanidae	<i>Conolophus marthae</i>	Gentile, G. i Snell, H. (2009). <i>Conolophus marthae</i> sp. nov. (Squamata, Iguanidae), a new species of land iguana from the Galápagos archipelago. <i>Zootaxa</i> , 2201 : 1–10.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Iguanidae	<i>Ctenosaura spp.</i>	Iguana Taxonomy Working Group (2016). A checklist of the iguanas of the world (Iguanidae; Iguaninae). [W:] <i>Iguanas: Biology, Systematics, and Conservation</i> (J. B. Iverson, T.D. Grant, C. R. Knapp, and S. A. Pasachnik, red.): 4–46. <i>Herpetological Conservation and Biology</i> 11(Monograph 6).
Iguanidae	<i>Cyclura lewisi</i>	Burton, F. J. (2004). Revision to Species <i>Cyclura nubila lewisi</i> , the Grand Cayman Blue Iguana. <i>Caribbean Journal of Science</i> , 40 (2): 198–203.
Iguanidae	<i>Phrynosoma blainvillii</i> <i>Phrynosoma cerroense</i> <i>Phrynosoma wigginsi</i>	Montanucci, R.R. (2004): Geographic variation in <i>Phrynosoma coronatum</i> (Lacertilia, Phrynosomatidae): further evidence for a peninsular archipelago. <i>Herpetologica</i> , 60 : 117.
Lanthanotidae	Lanthanotidae spp.	UETZ, P., FREED, P. i HÖSEK, J. (red.) (2016): Informacje o rodzinie, rodzaju i gatunku pochodzące z systemu Integrated Taxonomic Information Service (ITIS), źródło internetowe; oraz informacje o gatunku pochodzące z „The Reptile Database”, wersja z dnia 15 sierpnia 2016 r., dostęp z dnia 11 maja 2017 r. Zob. załącznik 2 do AC29 Doc.35. na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A2.pdf
Teiidae	Teiidae spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Harvey, M. B., Ugueto, G. N. i Gutberlet, R. L. Jr. (2012). Review of teiid morphology with a revised taxonomy and phylogeny of the Teiidae (Lepidosauria: Squamata). <i>Zootaxa</i> , 3459 : 1–156.
Teiidae	<i>Tupinambis cryptus</i> <i>Tupinambis cuzcoensis</i> <i>Tupinambis zuliensis</i>	MURPHY, J.C., JOWERS, M.J., LEHTINEN, R.M., CHARLES, S.P., COLLI, G.R., PERES, A.K. JR, HENDRY, C.R. i PYRON, R.A. (2016): Cryptic, sympatric diversity in tegu lizards of the <i>Tupinambis teguixin</i> group (Squamata, Sauria, Teiidae) and the description of three new species. - PLoS ONE 11(8): e0158542.doi:10.1371/journal.pone.0158542.
Varanidae	Varanidae spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Böhme, W. (2003). Checklist of the living monitor lizards of the world (family Varanidae) <i>Zoologische Verhandelingen, Leiden</i> , 341 : 1–43. w połączeniu z Koch, A., Auliya, M. i Ziegler, T. (2010.: Updated Checklist of the living monitor lizards of the world (Squamata: Varanidae). - Bonn zoological Bulletin, 57 (2): 127–136.
Varanidae	<i>Varanus bangonorum</i> <i>Varanus dalubhasa</i> <i>Varanus samarensis</i>	Welton, L. J., Travers, S. L., Siler, C. D. i Brown, R. M. (2014). Integrative taxonomy and phylogeny-based species delimitation of Philippine water monitor lizards (<i>Varanus salvator</i> complex) with descriptions of two new cryptic species. <i>Zootaxa</i> , 3881 (3): 201–227.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Varanidae	<i>Varanus douarrha</i> <i>Varanus indicus</i>	WEIJOLA, V., KRAUS, F., VAHTERA, V., LINDQVIST, C. i DONNELLAN, S.C. (2017): Reinstatement of <i>Varanus douarrha</i> Lesson, 1830 as a valid species with comments on the zoogeography of monitor lizards (Squamata: Varanidae) in the Bismarck Archipelago, Papua New Guinea. - Australian Journal of Zoology, doi: 10.1071/ZO16038.
Varanidae	<i>Varanus semotus</i>	WEIJOLA, V., DONNELLAN, S.C. i LINDQVIST, C. (2016): A new blue-tailed monitor lizard (Reptilia, Squamata, <i>Varanus</i>) of the <i>Varanus indicus</i> group from Mussau Island, Papua New Guinea. - ZooKeys 568 : 129–154, doi: 10.3897/zookeys.568.6872.
Varanidae	<i>Varanus hamersleyensis</i>	Maryan, B., Oliver, P. M., Fitch, A. J. i O'Connell, M. (2014). Molecular and morphological assessment of <i>Varanus pilbarensis</i> (Squamata: Varanidae), with a description of a new species from the southern Pilbara, Western Australia. <i>Zootaxa</i> , 3768 (2): 139–158.
Varanidae	<i>Varanus nesterovi</i>	Böhme, W., Ehrlich, K., Milto, K. D., Orlov, N. i Scholz, S. (2015). A new species of desert monitor lizard (Varanidae: <i>Varanus</i> : <i>Psammosaurus</i>) from the western Zagros region (Iraq, Iran). <i>Russian Journal of Herpetology</i> , 22 (1): 41–52.
Varanidae	<i>Varanus sparnus</i>	Doughty, P., Kealley, L., Fitch, A. i Donnellan, S. C. (2014). A new diminutive species of <i>Varanus</i> from the Dampier Peninsula, western Kimberley region, Western Australia. <i>Records of the Western Australian Museum</i> , 29 : 128–140.
SERPENTES	Loxocemidae spp. Pythonidae spp. Boidae spp. Bolyeriidae spp. Tropidophiidae spp. Viperidae spp. z wyjątkiem zachowania rodzajów <i>Acrantophis</i> , <i>Sanzinia</i> , <i>Calabaria</i> , <i>Lichanura</i> , oraz z wyjątkiem gatunków wymienionych poniżej	McDiarmid, R. W., Campbell, J. A. i Touré, T. A. (1999). <i>Snake Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference. Tom 1</i> , Washington, D.C. (The Herpetologists' League).
Boidae	<i>Candoia paulsoni</i> <i>Candoia superciliosa</i>	Smith, H. M., Chiszar, D., Tepedelen, K. i van Breukelen, F. (2001). A revision of the bevelnosed boas (<i>Candoia carinata</i> complex) (Reptilia: Serpentes). <i>Hamadryad</i> , 26 (2): 283–315.
Boidae	<i>Corallus batesii</i>	Henderson, R. W., Passos, P. i Feitosa, D. (2009). Geographic variation in the Emerald Treeboa, <i>Corallus caninus</i> (Squamata: Boidae). <i>Copeia</i> , 2009 (3): 572–582.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Boidae	<i>Epicrates crassus</i> <i>Epicrates assisi</i> <i>Epicrates alvarezi</i>	Passos, P. i Fernandes, R. (2008). Revision of the <i>Epicrates cenchria</i> complex (Serpentes: Boidae). <i>Herpetological Monographs</i> , 22 : 1–30.
Boidae	<i>Epicrates cenchria</i> <i>Epicrates maurus</i> <i>Chilabothrus</i> spp.	REYNOLDS, R.G., NIEMILLER, M.L., HEDGES, S.B., DORNBURG, A., PUENTE-ROLÓN, A.R. i REVELL, L.J. (2013): Molecular phylogeny and historical biogeography of West Indian boid snakes (<i>Chilabothrus</i>). <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> 68(3):461–470. doi:10.1016/j.ympev.2013.04.02
Boidae	<i>Eryx borrii</i>	Lanza, B. i Nistri, A. (2005). Somali Boidae (genus <i>Eryx</i> Daudin 1803) and Pythonidae (genus <i>Python</i> Daudin 1803) (Reptilia Serpentes). <i>Tropical Zoology</i> , 18 (1): 67–136.
Boidae	<i>Eunectes beniensis</i>	Dirksen, L. (2002). <i>Anakondas</i> . NTV Wissenschaft.
Colubridae	<i>Xenochrophis piscator</i> <i>Xenochrophis schnurrenbergeri</i> <i>Xenochrophis tytleri</i>	Vogel, G. i David, P. (2012). A revision of the species group of <i>Xenochrophis piscator</i> (Schneider, 1799) (Squamata: Natricidae). <i>Zootaxa</i> , 3473 : 1–60.
Elapidae	<i>Micrurus ruatanus</i>	McCranie, J. R. (2015). A checklist of the amphibians and reptiles of Honduras, with additions, comments on taxonomy, some recent taxonomic decisions, and areas of further studies needed. <i>Zootaxa</i> , 3931 (3): 352–386.
Elapidae	<i>Naja atra</i> <i>Naja kaouthia</i>	Wüster, W. (1996). Taxonomic change and toxinology: systematic revisions of the Asiatic cobras (<i>Naja naja</i> species complex). <i>Toxicon</i> , 34 : 339–406.
Elapidae	<i>Naja mandalayensis</i>	Slowinski, J. B. i Wüster, W. (2000). A new cobra (Elapidae: <i>Naja</i>) from Myanmar (Burma). <i>Herpetologica</i> , 56 : 257–270.
Elapidae	<i>Naja oxiana</i> <i>Naja philippinensis</i> <i>Naja sagittifera</i> <i>Naja samarensis</i> <i>Naja siamensis</i> <i>Naja sputatrix</i> <i>Naja sumatrana</i>	Wüster, W. (1996). Taxonomic change and toxinology: systematic revisions of the Asiatic cobras (<i>Naja naja</i> species complex). <i>Toxicon</i> , 34 : 339–406.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Pythonidae	<i>Leiopython bennettorum</i> <i>Leiopython biakensis</i> <i>Leiopython fredparkeri</i> <i>Leiopython huonensis</i> <i>Leiopython hoserae</i>	Schleip, W. D. (2008). Revision of the genus <i>Leiopython</i> Hubrecht 1879 (Serpentes: Pythonidae) with the redescription of taxa recently described by Hoser (2000) and the description of new species. <i>Journal of Herpetology</i> , 42 (4): 645–667.
Pythonidae	<i>Malayopython reticulatus</i> <i>Malayopython timoriensis</i>	REYNOLDS, R.G., NIEMILLER, M.L. AND REVELL, L.J. (2014): Toward a Tree-of-Life for the boas and pythons: Multilocus species-level phylogeny with unprecedented taxon sampling. <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> 71: 201–213.
Pythonidae	<i>Morelia clastolepis</i> <i>Morelia kinghorni</i> <i>Morelia nauta</i> <i>Morelia tracyae</i>	Harvey, M. B., Barker, D. B., Ammerman, L. K. i Chippindale, P. T. (2000). Systematics of pythons of the <i>Morelia amethystina</i> complex (Serpentes: Boidae) with the description of three new species. <i>Herpetological Monographs</i> , 14 : 139–185.
Pythonidae	<i>Python bivittatus</i> <i>Python molurus</i>	Jacobs, H. J., Auliya, M. i Böhme, W. (2009). Zur Taxonomie des Dunklen Tigerpythons, <i>Python molurus bivittatus</i> KUHL, 1820, speziell der Population von Sulawesi. <i>Sauria</i> , 31 : 5–16.
Pythonidae	<i>Python breitensteini</i> <i>Python brongersmai</i>	Keogh, J. S., Barker, D. G. i Shine, R. (2001). Heavily exploited but poorly known: systematics and biogeography of commercially harvested pythons (<i>Python curtus</i> group) in Southeast Asia. <i>Biological Journal of the Linnean Society</i> , 73 : 113–129.
Pythonidae	<i>Python kyaiktiyo</i>	Zug, G.R., Grotte, S. W. i Jacobs, J. F. (2011). Pythons in Burma: Short-tailed python (Reptilia: Squamata). <i>Proceedings of the biological Society of Washington</i> , 124 (2): 112–136.
Pythonidae	<i>Python natalensis</i>	Broadley, D. G. (1999). The southern African python, <i>Python natalensis</i> A. Smith 1840, is a valid species. <i>African Herp News</i> , 29 : 31–32.
Tropidophiidae	<i>Tropidophis</i> spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Hedges, S.B. (2002): Morphological variation and the definition of species in the snake genus <i>Tropidophis</i> (Serpentes, Tropidophiidae). <i>Bulletin of the Natural History Museum, London (Zoology)</i> , 68 (2): 83–90.
Tropidophiidae	<i>Tropidophis celiae</i>	Hedges, B. S., Estrada, A. R. i Diaz, L. M. (1999): New snake (<i>Tropidophis</i>) from western Cuba. <i>Copeia</i> , 1999 (2): 376–381.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Tropidophiidae	<i>Tropidophis grapiuna</i>	Curcio, F. F., Sales Nunes, P. M., Suzart Argolo, A. J., Skuk, G. i Rodrigues, M. T. (2012). Taxonomy of the South American dwarf boas of the genus <i>Tropidophis</i> Bibron, 1840, with the description of two new species from the Atlantic forest (Serpentes: Tropidophiidae). <i>Herpetological Monographs</i> , 26 (1): 80–121.
Tropidophiidae	<i>Tropidophis hendersoni</i>	Hedges, B. S. i Garrido, O. (2002). A new snake of the genus <i>Tropidophis</i> (Tropidophiidae) from Eastern Cuba <i>Journal of Herpetology</i> , 36 :157–161.
Tropidophiidae	<i>Tropidophis morenoi</i>	Hedges, B. S., Garrido, O. i Diaz, L. M. (2001). A new banded snake of the genus <i>Tropidophis</i> (Tropidophiidae) from north-central Cuba. <i>Journal of Herpetology</i> , 35 : 615–617.
Tropidophiidae	<i>Tropidophis preciosus</i>	Curcio, F. F., Sales Nunes, P. M., Suzart Argolo, A. J., Skuk, G. i Rodrigues, M. T. (2012). Taxonomy of the South American dwarf boas of the genus <i>Tropidophis</i> Bibron, 1840, with the description of two new species from the Atlantic forest (Serpentes: Tropidophiidae). <i>Herpetological Monographs</i> , 26 (1): 80–121.
Tropidophiidae	<i>Tropidophis spiritus</i>	Hedges, B. S. i Garrido, O. (1999). A new snake of the genus <i>Tropidophis</i> (Tropidophiidae) from central Cuba. <i>Journal of Herpetology</i> , 33 : 436–441.
Tropidophiidae	<i>Tropidophis xanthogaster</i>	Domínguez, M., Moreno, L. V. i Hedges, S. B. (2006). A new snake of the genus <i>Tropidophis</i> (Tropidophiidae) from the Guanahacabibes Peninsula of Western Cuba. <i>Amphibia-Reptilia</i> , 27 (3): 427–432.
Viperidae	<i>Atheris desaixi</i> <i>Bitis worthingtoni</i>	UETZ, P., FREED, P. i HÖSEK, J. (red.) (2016): Informacje o gatunku pochodzące z „The Reptile Database”, wersja z dnia 15 sierpnia 2016 r., dostęp z dnia 11 maja 2017 r. Zob. załącznik 2 do AC29 Doc.35. na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A2.pdf
Viperidae	<i>Montivipera wagneri</i>	GARRIGUES, T., DAUGA, C., FERQUEL, E., VALÉRIE CHOUMET, V. i FAILLOUX, A-B. (2005): Molecular phylogeny of <i>Vipera</i> Laurenti, 1768 and the related genera <i>Macrovipera</i> (Reuss, 1927) and <i>Daboia</i> (Gray, 1842), with comments about neurotoxic <i>Vipera aspis aspis</i> populations. <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> 35(1): 35–47.
Viperidae	<i>Protobothrops mangshanensis</i>	SNETKOV, P.B. i ORLOV, N.L. (2017) Phylogenetic Analysis of Old World Viperid Snakes (Serpentes, Viperidae) Based on Skeletal Morphology. <i>Russian Journal of Herpetology</i> , 24(1):22–34.
Viperidae	<i>Pseudocerastes urarachnoides</i>	UETZ, P., FREED, P., AGUILAR, R. i HÖSEK, J. (red.) (2022): Taxonomic Checklist of Reptile taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Genewa, sierpień 2019 r.). Informacje o gatunku pochodzące z bazy danych Reptile. https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Reptiles_Added_CoP18lr_CITE_S.pdf

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
TESTUDINES	Nazwy rzędu Testudines	Wermuth, H. i Mertens, R. (1996) (reprint). <i>Schildkröte, Krokodile, Brückenechsen</i> . xvii + 506 s. Jena (Gustav Fischer Verlag).
	Nazwy gatunków i rodzin – z wyjątkiem zachowania następujących nazw: <i>Mauremys iversoni</i> , <i>Mauremys pritchardi</i> , <i>Ocadia glyphistoma</i> , <i>Ocadia philippeni</i> , <i>Sacalia pseudocellata</i> oraz z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Fritz, U. i Havaš, P. (2007): Checklist of Chelonians of the World. <i>Vertebrate Zoology</i> , 57 (2): 149-368. Drežno. ISSN 1864-5755 [bez dodatku]
Emydidae	<i>Graptemys pearlensis</i>	Ennen, J. R., Lovich, J. E., Kreiser, B. R., Selman, W. i Qualls, C. P. (2010). Genetic and morphological variation between populations of the Pascagoula Map Turtle (<i>Graptemys gibbonsi</i>) in the Pearl and Pascagoula Rivers with description of a new species. <i>Chelonian Conservation and Biology</i> , 9 (1): 98–113.
Geoemydidae	<i>Batagur affinis</i>	Praschag, P., Sommer, R. S., McCarthy, C., Gemel, R. i Fritz, U. (2008). Naming one of the world's rarest chelonians, the southern Batagur. <i>Zootaxa</i> , 1758 : 61–68.
Geoemydidae	<i>Batagur borneoensis</i> <i>Batagur dhongoka</i> <i>Batagur kachuga</i> <i>Batagur trivittata</i>	Praschag, P., Hundsdoerfer, A. K. i Fritz, U. (2007). Phylogeny and taxonomy of endangered South and South-east Asian freshwater turtles elucidated by mtDNA sequence variation (Testudines: Geoemydidae: <i>Batagur</i> , <i>Callagur</i> , <i>Hardella</i> , <i>Kachuga</i> , <i>Pangshura</i>). <i>Zoologica Scripta</i> , 36 : 429-442.
Geoemydidae	<i>Cuora bourreti</i> <i>Cuora picturata</i>	Spinks, P. Q., Thomson, R. C., Zhang, Y.P., Che, J., Wu, Y. i Shaffer, H. B. (2012). Species boundaries and phylogenetic relationships in the critically endangered Asian box turtle genus <i>Cuora</i> . <i>Molecular Phylogenetics and Evolution</i> , 63 : 656–667. doi:10.1016/j.ympev.2012.02.014.
Geoemydidae	<i>Cyclemys enigmatica</i> <i>Cyclemys fusca</i> <i>Cyclemys gemeli</i> <i>Cyclemys oldhamii</i>	Fritz, U., Guicking, D., Auer, M., Sommer, R. S., Wink, M. i Hundsdoerfer, A. K. (2008). Diversity of the Southeast Asian leaf turtle genus <i>Cyclemys</i> : how many leaves on its tree of life? <i>Zoologica Scripta</i> , 37 : 367–390.
Geoemydidae	<i>Malayemys khoratensis</i>	IHLOW, F., VAMBERGER, M., FLECKS, M., HARTMANN, T., COTA, M., MAKCHAI, S., MEEWATTANA, P., DAWSON, J.E., KHENG, L., RÖDDER, D. i FRITZ, U. (2016). Integrative taxonomy of Southeast Asian snail-eating turtles (Geoemydidae: <i>Malayemys</i>) reveals a new species and mitochondrial introgression. <i>PLoS ONE</i> 11(4): e0153108:1-26.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Geoemydidae	<i>Mauremys reevesii</i>	Barth, D., Bernhard, D., Fritzs, G. i U. Fritz (2004). The freshwater turtle genus <i>Mauremys</i> (Testudines, Geoemydidae) – a textbook example of an east-west disjunction or a taxonomic misconception? <i>Zoologica Scripta</i> , 33 : 213–221.
Testudinidae	<i>Centrochelys sulcata</i>	Turtle Taxonomy Working Group [van Dijk, P. P., Iverson, J. B., Rhodin, A. G. J., Shaffer, H. B. i Bour, R.]. (2014): Turtles of the world, 7 th edition: Annotated checklist of taxonomy, synonymy, distribution with maps, and conservation status. 000.v7. <i>Chelonian Research Monographs</i> , 5 doi: 10.3854/crm.5.000.checklist.v7.2014.
Testudinidae	<i>Chelonoidis carbonarius</i> <i>Chelonoidis denticulatus</i> <i>Chelonoidis niger</i>	Olson, S. L. i David, N. (2014). The gender of the tortoise genus <i>Chelonoidis</i> Fitzinger, 1835 (Testudines: Testudinidae). - Proceedings of the Biological Society of Washington, 126 (4): 393–394.
Testudinidae	<i>Chersobius</i> spp.	HOFMEYR, M.D. i BRANCH, W.R. (2018). The padloper's tortuous path (Chelonia: Testudinidae): Two genera, not one. <i>African Journal of Herpetology</i> , 2018:1-15. https://doi.org/10.1080/21564574.2017.1398187
Testudinidae	<i>Gopherus evgoodei</i> <i>Gopherus morafkai</i>	Murphy, R. W., Berry, K. H., Edwards, T., Leviton, A. E., Lathrop, A. i Riedle, J. D. (2011). The dazed and confused identity of Agassiz's land tortoise, <i>Gopherus agassizii</i> (Testudines, Testudinidae) with the description of a new species, and its consequences for conservation. <i>Zookeys</i> , 113 : 39–71.
Testudinidae	<i>Kinixys nogueyi</i> <i>Kinixys zombensis</i>	Kindler, C., Branch, W. R., Hofmeyr, M. D., Maran, J., Široký, P., Vences, M., Harvey, J., Hauswaldt, J. S., Schleicher, A., Stuckas, H. i Fritz, U. (2012). Molecular phylogeny of African hinge-back tortoises (<i>Kinixys</i>): implications for phylogeography and taxonomy (Testudines: Testudinidae). <i>Journal of Zoological Systematics and Evolutionary Research</i> , 50 : 192–201.
Trionychidae	<i>Lissemys ceylonensis</i>	Praschag, P., Stuckas, H., Päckert, M., Maran, J. i Fritz, U. (2011). Mitochondrial DNA sequences suggest a revised taxonomy of Asian flapshell turtles (<i>Lissemys</i> Smith, 1931) and the validity of previously unrecognized taxa (Testudines: Trionychidae). <i>Vertebrate Zoology</i> , 61 (1): 147–160.
Trionychidae	<i>Nilssonia gangeticus</i> <i>Nilssonia hurum</i> <i>Nilssonia leithii</i> <i>Nilssonia nigricans</i>	Praschag, P., Hundsdoerfer, A.K., Reza, A.H.M.A. i Fritz, U. (2007). Genetic evidence for wild-living <i>Aspideretes nigricans</i> and a molecular phylogeny of South Asian softshell turtles (Reptilia: Trionychidae: <i>Aspideretes</i> , <i>Nilssonia</i>). <i>Zoologica Scripta</i> , 36 :301-310.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
AMPHIBIA		
	Amphibia spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Frost, D. R. (red.) (2015). Taxonomic Checklist of Amphibian Species listed in the CITES Appendices and the Annexes of EC Regulation 338/97 (Taksonomiczna lista kontrolna gatunków płazów wymienionych w załącznikach do CITES oraz załącznikach do rozporządzenia (WE) nr 338/97). Informacje o gatunkach pochodzące z <i>Amphibian Species of the World: a taxonomic and geographic reference</i> , źródło internetowe, wersja 6.0 z maja 2015 r. z dodatkowymi uwagami eksperta ds. nomenklatury Komitetu CITES ds. Zwierząt. Zob. załącznik 5 do CoP17 Doc. 81.1 na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-81-01-A5.pdf
	Anura: Microhylidae: <i>Dyscophus</i> spp. i <i>Scaphiophryne</i> spp.; Telmatobiidae: <i>Telmatobius culeus</i>	FROST, D. R. (red.) (2017). Informacje o gatunkach pochodzące z <i>Amphibian Species of the World: a taxonomic and geographic reference</i> , źródło internetowe, wersja 6.0, dostęp z dnia 12 maja 2017 r. Zob. załącznik 3 do AC29 Doc.35 na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A3.pdf
Bufonidae	<i>Sclerophrys channingi</i> <i>Sclerophrys superciliaris</i>	OHLE, A. i DUBOIS, A. (2016): The identity of the South African toad <i>Sclerophrys capensis</i> Tschudi, 1838 (Amphibia, Anura). <i>PeerJ</i> 4(e1553): 1–13.
Dendrobatidae	<i>Ameerega munduruku</i>	NEVES, M.DE O., DA SILVA, L.A., AKIEDA, P.S., CABRERA, R., KOROIVA, R. i SANTANA, D.J. (2017): A new species of poison frog, genus <i>Ameerega</i> (Anura: Dendrobatidae), from the southern Amazonian rain forest. <i>Salamandra</i> 53(4): 485–493.
Dendrobatidae	<i>Ameerega shihuemoy</i>	Serrano-Rojas, S.J., Whitworth, A., Villacampa-Ortega, J., von May, R., Gutiérrez, R.C., Padial, J.M. i CHAPARRO, J.C. (2017): A new species of poison-dart frog (Anura: Dendrobatidae) from Manu province, Amazon region of southeastern Peru, with notes on its natural history, bioacoustics, phylogenetics, and recommended conservation status. <i>Zootaxa</i> 4221(1): 71–94.
Dendrobatidae	<i>Andinobates victimatus</i>	Márquez, R., Mejía-Vargas, D., Palacios-Rodríguez, P., Ramírez-Castañeda, V. i Amézquita, A. (2017): A new species of <i>Andinobates</i> (Anura: Dendrobatidae) from the Urabá region of Colombia. <i>Zootaxa</i> 4290(3): 531–546.

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Dendrobatidae	<i>Epipedobates maculatus</i> <i>Paruwrobates andinus</i> <i>Paruwrobates erythromos</i>	GRANT, T., RADA, M., ANGANOY-CRIOLLO, M. A., BATISTA, A., DOS S. DIAS, P.H., JECKEL, A.M., MACHADO, D.J. i RUEDA-ALMONACID, J.V. (2017): Phylogenetic systematics of dart-poison frogs and their relatives revisited (Anura: Dendrobatoidea). <i>South American Journal of Herpetology</i> 12 (wydanie specjalne): 1–90
Dendrobatidae	<i>Oophaga anchicayensis</i> <i>Oophaga andresi</i> <i>Oophaga solanensis</i>	POSSO-TERRANOVA, A. i ANDRÉS, J. (2018): Multivariate species boundaries and conservation of harlequin poison frogs. <i>Molecular Ecology</i> 27: 3432–3451. DOI: 10.1111/mec.14803.
Hylidae	<i>Agalychnis lemur</i>	FROST, D.R. (2021): Amphibian Species of the World: źródło internetowe. wersja 6.1. doi.org/10.5531/db.vz.0001
Hylidae	<i>Agalychnis terranova</i>	RIVERA-CORREA, M., DUARTE-CUBIDES, F., RUEDA-ALMONACID, J.V. i DAZA-R., J.M. (2013): A new red-eyed treefrog of <i>Agalychnis</i> (Anura: Hylidae: Phyllomedusinae) from middle Magdalena River valley of Colombia with comments on its phylogenetic position. <i>Zootaxa</i> 3636 (1): 85–100.
CAUDATA	Salamandridae <i>Echinotriton</i> spp. <i>Paramesotriton</i> spp. <i>Tylototriton</i> spp.	FROST, D. R. (red.) (2022). Taxonomic Checklist of Amphibian taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties (Genewa, sierpień 2019). Informacje o gatunkach pochodzące z Amphibian Species of the World: źródło internetowe, wersja 6.1, dostęp z dnia 5 maja 2020 r. dla gatunków z rodzaju <i>Echinotriton</i> oraz z dnia 5 maja 2022 r. w przypadku gatunków rodzaju <i>Tylototriton</i> . https://cites.org/sites/default/files/eng/resources/checklists/Checklist_Amphibia_n_Added_CoP18_CITES.pdf

ELASMOBRANCHII, ACTINOPTERI, COELACANTHI I DIPNEUSTI

	Wszystkie gatunki ryb, z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Eschmeyer, W.N. i Fricke, R. (red.) (2015): Taxonomic Checklist of Fish species listed in the CITES Appendices and the Annexes of EC Regulation 338/97 (Taksonomiczna lista kontrolna gatunków ryb wymienionych w załącznikach do Konwencji CITES oraz załącznikach do rozporządzenia (WE) nr 338/97) (Elasmobranchii, Actinopteri, Coelacanthi, i Dipneusti, z wyjątkiem rodzaju <i>Hippocampus</i>). Informacje pochodzące z <i>Catalog of Fishes</i> , źródło internetowe, aktualizacja wersji z dnia 3 lutego 2015 r. Zob. załącznik 6 do CoP17 Doc. 81.1 na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-81-01-A6.pdf
--	--	---

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
	Elasmobranchii: Carcharhiniformes: Carcharhinidae: <i>Carcharhinus falciformis</i>; Lamniformes: <i>Alopiidae</i>: <i>Alopias</i> spp.; Myliobatiformes: Myliobatidae: <i>Mobula</i> spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej; Potamotrygonidae: <i>Potamotrygon</i> spp.; Actinopteri: Perciformes: Pomacanthidae: <i>Holacanthus clarionensis</i>	ESCHMEYER, W. N., FRICKE, R. i VAN DER LAAN, R. (red.) (2017): Informacje pochodzące z <i>Catalog of Fishes: Genera, Species, References</i>, źródło internetowe, wersja z dnia 28 kwietnia 2017 r., dostęp z dnia 12 maja 2017 r. Zob. załącznik 4 do AC29 Doc.35 na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A4.pdf
	Elasmobranchii: Lamniformes: Lamnidae: <i>Isurus</i> spp.; Rhinopristiformes: Glaucostegidae: <i>Glaucostegus</i> spp.; Rhinidae spp.	ESCHMEYER, W.N., R. FRICKE i R. VAN DER LAAN (red.) (2019) Taxonomic Checklist of Fish taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties. Species information extracted from <i>Catalog of Fishes: Genera, Species, References</i>, źródło internetowe, wersja z dnia 4 maja 2020 r., dostęp z dnia 5 maja 2020 r. Zob. załącznik 3 do AC31 Doc. 37 na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/31/Docs/E-AC31-37-A3.pdf
Mobulidae	<i>Mobula alfredi</i> <i>Mobula birostris</i> <i>Mobula hypostoma</i> (incl. <i>M. rochebrunei</i>)	WHITE, W. T. i P. R. LAST. (2016). DEVILRAYS, FAMILY MOBULIDAE. S. 741-749 IN LAST, P. R., W. T. WHITE, M. R. DE CARVALHO, B. SÉRET, M. F. W. STEHMANN i G. J. P. NAYLOR (RED.). <i>Rays of the World</i>. CSIRO Publishing, Comstock Publishing Associates. i-ix + 1-790
Rhinobatidae	Rhinobatidae spp.	LAST, P. R., SERET, B. i NAYLOR, G. J. (2016a): A new species of guitarfish, <i>Rhinobatos borneensis</i> sp. nov. with a redefinition of the family-level classification in the order Rhinopristiformes (Chondrichthyes: Batoidea). <i>Zootaxa</i>, 4117(4), 451-475. DOI 10.11646/zootaxa.4117.4.1

	Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
Rhinobatidae	<i>Acroteriobatus andysabini</i> <i>Acroteropbatus stehmanni</i>	WEIGMANN, S., EBERT, D. A. i SÉRET, B. (2021): Resolution of the <i>Acroteriobatus leucospilus</i> species complex, with a redescription of <i>A. leucospilus</i> (Norman, 1926) and descriptions of two new western Indian Ocean species of <i>Acroteriobatus</i> (Rhinopristiformes, Rhinobatidae). <i>Mar. Biodivers.</i> , 51(4), 1-30.
Rhinobatidae	<i>Acroteriobatus omanensis</i>	LAST, P. R., HENDERSON, A. C. i NAYLOR, G. J. (2016b): <i>Acroteriobatus omanensis</i> (Batoidea: Rhinobatidae), a new guitarfish from the Gulf of Oman. <i>Zootaxa</i> , 4144(2): 276–286.
Rhinobatidae	<i>Pseudobatos buthi</i>	RUTLEDGE, K. M. (2019): A new guitarfish of the genus <i>Pseudobatos</i> (Batoidea: Rhinobatidae) with key to the guitarfishes of the Gulf of California. <i>Copeia</i> , 107(3): 451–463.
Rhinobatidae	<i>Rhinobatos austini</i>	EBERT, D. A. i GON, O. (2017): <i>Rhinobatos austini</i> n. sp., a new species of guitarfish (Rhinopristiformes: Rhinobatidae) from the southwestern Indian Ocean. <i>Zootaxa</i> , 4276(2), 204-214.
Rhinobatidae	<i>Rhinobatos manai</i>	WHITE, W. T., LAST, P. R. i NAYLOR, G. J. (2016): <i>Rhinobatos manai</i> sp. nov., a new species of guitarfish (Rhinopristiformes: Rhinobatidae) from New Ireland, Papua New Guinea. <i>Zootaxa</i> , 4175(6), 588-600.
Rhinobatidae	<i>Rhinobatos ranongensis</i>	LAST, P.R., SERET, B. i NAYLOR, G.J. (2019): Description of <i>Rhinobatos ranongensis</i> sp. nov. (Rhinopristiformes: Rhinobatidae) from the Andaman Sea and Bay of Bengal with a review of its northern Indian Ocean congeners. <i>Zootaxa</i> , 4576(2), 257–287.
SYNGNATHIFORMES	Syngnathidae <i>Hippocampus</i> spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Lourie, S. A., Pollom, R. A. and Foster, S. J. (2016). A global revision of the Seahorses <i>Hippocampus</i> Rafinesque 1810 (Actinopterygii: Syngnathiformes): Taxonomy and biogeography with recommendations for further research. <i>Zootaxa</i> , 4146 (1): 1–066.
	Syngnathidae	ZHANG, Y-H., QIN, G., WANG, X. i LIN, Q. (2016): A new species of seahorse (Teleostei: Syngnathidae) from the South China Sea. <i>Zootaxa</i> 4170 (2): 384–392. http://doi.org/10.11646/zootaxa.4170.2.11
	Syngnathidae	HAN, S-Y., KIM, J-K., KAI, Y. i SENOU, H. (2017): Seahorses of the <i>Hippocampus coronatus</i> complex: taxonomic revision, and description of <i>Hippocampus haema</i> , a new species from Korea and Japan (Teleostei, Syngnathidae). <i>ZooKeys</i> 712: 113–139. doi: 10.3897/zookeys.712.14955
	Syngnathidae	SHORT, G., SMITH, R., MOTOMURA, H., HARASTI, D. i HAMILTON, H. (2018): <i>Hippocampus japapigu</i> , a new species of pygmy seahorse from Japan, with a redescription of <i>H. pontohi</i> (Teleostei, Syngnathidae). <i>ZooKeys</i> 779: 27–49. doi: 10.3897/zookeys.779.24799

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
ARACHNIDA			
ARANEAE	Theraphosidae	<i>Aphonopelma pallidum</i> <i>Brachypelma</i> spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Platnick, N. (2006). Taksonomiczna lista kontrolna gatunków pajaków objętych Konwencją CITES. Informacje pochodzące z <i>The World Spider Catalog</i> , źródło internetowe, wersja 6.5 z dnia 7 kwietnia 2006 r. [dostępne na stronie http://www.cites.org/common/docs/Res/12_11/spider_checklist.pdf]
	Theraphosidae	<i>Brachypelma albiceps</i> <i>Brachypelma smithi</i> <i>Tliltocatl albopilosum</i> <i>Tliltocatl epicureanum</i> <i>Tliltocatl kahlenbergi</i> <i>Tliltocatl sabulosum</i> <i>Tliltocatl schroederi</i> <i>Tliltocatl vagans</i> <i>Tliltocatl verdezi</i>	MENDOZA, J. i FRANCKE, O. (2019): Systematic revision of Mexican threatened tarantulas <i>Brachypelma</i> (Araneae: Theraphosidae: Theraphosinae), with a description of a new genus, and implications on the conservation. <i>Zoological Journal of the Linnean Society</i> , 2019, XX; 1–66. http://zoobank.org/urn:lsid:zoobank.org:pub:E4D09A17-444F-45A0-95DB-059ECA175569
	Theraphosidae	<i>Poecilotheria</i> spp., z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	WORLD SPIDER CATALOG. (2020). Taxonomic Checklist of Spider taxa included in the Appendices at the 18th Meeting of the Conference of the Parties. Species information extracted from the World Spider Catalog (2020). Wersja 21.0. Natural History Museum Bern, online at http://wsc.nmbe.ch , dostęp z dnia 5 maja 2020 r. doi: 10.24436/2. Zob. załącznik 4 do AC31 Doc. 37 na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/31/Docs/E-AC31-37-A4.pdf
	Theraphosidae	<i>Poecilotheria srilankensis</i>	NANAYAKKARA, R. P., GANEHIARACHI, G. A. S. M., KUSUMINDA, T., VISHVANATH, N., KARUNARATNE, M. K. i KIRK, P. (2019): A new species of tiger spider in the genus <i>Poecilotheria</i> Pocock, 1899 (Araneae: Theraphosidae) from Belihuloya, Sri Lanka. <i>Journal of the British Tarantula Society</i> 34(3): 3–17
	Theraphosidae	<i>Poecilotheria tigrinawesseli</i>	SHERWOOD, D. (2019): Revised taxonomical placement of <i>Poecilotheria chaojii</i> Mirza, Sanap i Bhosale, 2014 (Araneae: Theraphosidae). <i>Arachnology</i> 18(1): 19–21. doi:10.13156/arac.2018.18.1.19
	Theraphosidae	<i>Sericopelma angustum</i> <i>Sericopelma embrithes</i>	GABRIEL, R. i LONGHORN, S.J. 2015. Revised generic placement of <i>Brachypelma embrithes</i> (Chamberlin i Ivie, 1936) and <i>Brachypelma angustum</i> Valerio, 1980, with definition of the taxonomic features for identification of female <i>Sericopelma</i> Ausserer, 1875 (Araneae, Theraphosidae). <i>ZooKeys</i> 526: 75–104.

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
SCORPIONES	Scorpionidae	<i>Pandinus</i> spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Lourenço, W. R. i Cloudsley-Thompson, J. C. (1996). Recognition and distribution of the scorpions of the genus <i>Pandinus</i> Thorell, 1876 accorded protection by the Washington Convention. <i>Biogeographica</i> , 72 (3): 133–143.
	Scorpionidae	<i>Pandinus camerounensis</i> <i>Pandinus roeseli</i>	Lourenço, W. R. (2014). Further considerations on the identity and distribution of <i>Pandinus imperator</i> (C. L. Koch, 1841) and description of a new species from Cameroon (Scorpiones: Scorpionidae). <i>Entomologische Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum Hamburg</i> , 17 (192): 139–151.
INSECTA			
COLEOPTERA	Lucanidae	<i>Colophon</i> spp. z wyjątkiem taksonów wymienionych poniżej	Bartolozzi, L. (2005). Description of two new stag beetle species from South Africa (Coleoptera: Lucanidae). <i>African Entomology</i> , 13 (2): 347–352.
	Lucanidae	<i>Colophon deschodti</i> <i>Colophon eastmani</i> <i>Colophon nagaii</i> <i>Colophon switalae</i> <i>Colophon struempferi</i>	JACOBS, C.T., SCHOLTZ, C.H., & STRÜMPHER, W.P. 2015. Taxonomy of <i>Colophon</i> Gray (Coleoptera: Lucanidae): new species and a status change. <i>Zootaxa</i> 4057(1): 135–142. Doi 10.11646/zootaxa.4057.1.9
LEPIDOPTERA	Papilionidae	<i>Achillides</i> spp. [tylko gatunek z Filipin]	Page, M. G. P. i Treadaway, C. G. (2004). Papilionidae of the Philippine Island. W: E. Bauer, i T. Frankenbach, red.). <i>Butterflies of the world, Supplement 8</i> . Goecke i Evers, Keltern. 58 s.
	Papilionidae	<i>Ornithoptera</i> spp. <i>Trogonoptera</i> spp. <i>Troides</i> spp.	Matsuka, H. (2001). <i>Natural History of Birdwing Butterflies</i> . 367 s. Tokyo (Matsuka Shuppan).(ISBN 4-9900697-0-6).
HIRUDINOIDEA			
ARHYNCHOBDELLIDA	Hirudinidae	<i>Hirudo medicinalis</i> <i>Hirudo verbana</i>	Nesemann, H. i Neubert, E. (1999). Annelida: Clitellata: Branchiobdellida, Acanthobdellea, Hirudine. <i>Süßwasserfauna von Mitteleuropa</i> , 6 (2), 178 s., Berlin (Spektrum Akad. Verlag). ISBN 3-8274-0927-6.

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
BIVALVIA			
VENEROIDA	Tridacnidae	<i>Tridacna lorenzi</i> <i>Tridacna mbalavuana</i> (incl. <i>T. tevoroa</i>) <i>Tridacna noae</i> (incl. <i>T. ningaloo</i>) <i>Tridacna squamosina</i>	WoRMS Editorial Board. 2018. Genus <i>Tridacna</i> .
CEPHALOPODA			
	Nautilidae	Nautilidae spp.	Informacje o rodzinie, rodzaju i gatunku pochodzące z systemu Integrated Taxonomic Information Service (ITIS), źródło internetowe. Zob. załącznik 5 do AC29 Doc.35 na stronie https://cites.org/sites/default/files/eng/com/ac/29/E-AC29-35-A5.pdf
ANTHOZOA I HYDROZOA		Wszystkie gatunki objęte Konwencją CITES	Taxonomic Checklist of all CITES listed Coral Species (Taksonomiczna lista kontrolna wszystkich gatunków koralowców objętych Konwencją CITES), w oparciu o informacje zebrane przez UNEP-WCMC w 2012 r.
F L O R A			
		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
AMARYLLIDACEAE, PRIMULACEAE		<i>Cyclamen</i> , <i>Galanthus</i> i <i>Sternbergia</i>	Davis, A.P. i in. (1999). <i>CITES Bulb Checklist</i> , opracowanie: the Royal Botanic Gardens, Kew, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland) jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Cyclamen</i> , <i>Galanthus</i> i <i>Sternbergia</i> .
APOCYNACEAE		<i>Pachypodium</i> spp.	CITES <i>Aloe</i> and <i>Pachypodium</i> Checklist (U. Eggli i in., 2001, opracowanie: Städtische Sukkulentensammlung, Zurych, Szwajcaria, we współpracy z Royal Botanic Gardens, Kew, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej) i aktualizacja: An Update and Supplement to the CITES <i>Aloe</i> & <i>Pachypodium</i> Checklist [J. M. Lüthy (2007), CITES Management Authority of Switzerland, Berno, Szwajcaria] jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Aloe</i> i <i>Pachypodium</i> .

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
		<i>Hoodia</i> spp.	<i>Plants of Southern Africa: an annotated checklist</i> . G. Germishuizen i N. L. Meyer (red.) (2003): Strelitzia 14: 150–151. National Botanical Institute, Pretoria, Republika Południowej Afryki jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Hoodia</i> .
CACTACEAE		Wszystkie <i>Cactaceae</i> , z wyjątkiem <i>Aztekium valdezii</i>	<i>CITES Cactaceae Checklist</i> wydanie trzecie (2016 r., opracowanie: D. Hunt) jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Cactaceae</i> oraz zmiany i aktualizacje przedstawione w <i>A Supplement to the CITES Cactaceae Checklist</i> wydanie trzecie 2016 r. (Hunt, D. 2018). Wykaz i suplement można znaleźć na stronie internetowej Royal Botanic Gardens, Kew, UK pod adresem „ goo.gl/M26yL8 ”.
CACTACEAE		<i>Aztekium valdezii</i>	Marcía, C.G.V., Vázquez, M.A.A. i Montes, S.A. (2013). A new species of <i>Aztekium</i> (Cactaceae) from Nuevo León, Mexico. <i>Xerophilia</i> , wydanie specjalne 2: 3–25. Dostępne na stronie internetowej: https://cites.org/sites/default/files/eng/com/nc/flora/Aztekium-valdezii_Xerophilia-Special-Issue-No.-2-2013.pdf
CYCADACEAE, STANGERIACEAE i ZAMIACEAE		Wszystkie <i>Cycadaceae</i> , <i>Stangeriaceae</i> i <i>Zamiaceae</i>	The World List of Cycads: CITES and Cycads: Checklist 2013 (Roy Osborne, Michael A. Calonje, Ken D. Hill, Leonie Stanberg and Dennis Wm. Stevenson) w <i>CITES and Cycads a user's guide</i> (Rutherford, C. i in., Royal Botanic Gardens, Kew. UK 2013), jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Cycadaceae</i> , <i>Stangeriaceae</i> and <i>Zamiaceae</i> .
DICKSONIACEAE		Amerykańskie gatunki <i>Dicksonia</i>	<i>Dicksonia species of the Americas</i> (2003, opracowanie: Botanischer Garten Bonn oraz Bundesamt für Naturschutz, Bonn, Niemcy) jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Dicksonia</i> .
DROSERACEAE, NEPENTHACEAE, SARRACENIACEAE		<i>Dionaea</i> , <i>Nepenthes</i> i <i>Sarracenia</i> .	<i>CITES Carnivorous Plant Checklist</i> (B. von Arx i in., 2001, Royal Botanic Gardens, Kew, UK) jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Dionaea</i> , <i>Nepenthes</i> i <i>Sarracenia</i> .
EBENACEAE		<i>Diospyros</i> spp. – populacje Madagaskaru (large tree species)	Lowry i in. 2022. <i>Large tree species of Diospyros from Madagascar</i> . Catalogue of Plants of Madagascar. http://legacy.tropicos.org/ProjectWebPortal.aspx?pagename=Diospyros_LT&projectid=17 . Dostępne na stronie internetowej: https://cites.org/sites/default/files/eng/prog/timber/Ebenaceae_Diospyros_spp_populations_of_Madagascar_052022.pdf
EUPHORBIACEAE		Gruboszowate gatunki <i>Euphorbia</i>	<i>The CITES Checklist of Succulent Euphorbia Taxa (Euphorbiaceae)</i> , wydanie drugie (S. Carter i U. Eggli, 2003, wydane przez Bundesamt für Naturschutz, Bonn, Niemcy) jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków gruboszowatych wilczomleczy.

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
LEGUMINOSAE		<i>Dalbergia</i> spp.	Cowell C., Williams E., Bullough L.-A., Grey J., Klitgaard B., Govaerts R., Andriambololonera S., Cervantes A., Crameri S., Lima, H.C., Lachenaud O., Li S.-J., Linares J.L., Phillipson P., Rakotonirina N., Wilding N., van der Burgt X., Vatanparast M., Barker A., Barstow M., Beentje H., i Plummer J. 2022. <i>CITES Dalbergia Checklist</i> . Na zlecenie Sekretariatu CITES. Royal Botanic Gardens, Kew, Surrey. Dostępne w języku angielskim, francuskim i hiszpańskim pod adresem: https://www.kew.org/science/our-science/science-services/UK-CITES/cites-resources
LEGUMINOSAE		<i>Dipteryx</i> spp.	Carvalho, C.S., de Fraga, N.C., Cardoso, D.B.O.S. i Lima, H.C. 2020. Tonka, baru and cumaru: Nomenclatural overview, typification and updated checklist of <i>Dipteryx</i> (Leguminosae). <i>Taxon</i> . 69(3), s. 582–592
LEGUMINOSAE		<i>Guibourtia pellegriniana</i>	Leonard, J. (1949). <i>Notulae Systematicae IV</i> (Caesalpiniaceae-Amherstieae africanae americanaeque). <i>Bulletin du Jardin Botanique de l'État a Bruxelles</i> 19(4): 383–408. [<i>Guibourtia pellegriniana</i> omówione na s. 405]. https://doi.org/10.2307/3666831
LEGUMINOSAE		<i>Paubrasilia echinata</i>	Gagnon, E., Bruneau, A., Hughes, C.E., de Queiroz, L. P. i Lewis, G.P. (2016): <i>A new generic system for the pantropical Caesalpinia group (Leguminosae)</i> jako wytyczne przy odniesieniach do nazw taksonu. Źródło można znaleźć pod adresem „ https://phytokeys.pensoft.net/articles.php?id=9203 ”, bezpłatny dostęp, a dodatkowe informacje na temat taksonu można znaleźć pod adresem „ http://floradobrasil.jbrj.gov.br/reflora/listaBrasil ”
LEGUMINOSAE		<i>Platymiscium pleiostachyum</i>	Bente B. Klitgaard (2005). <i>Platymiscium</i> (Leguminosae: Dalbergieae): biogeography, systematics, morphology, taxonomy and uses. <i>Kew Bulletin</i> . Tom 60, nr 3 (2005), s. 321-400, należy stosować jako wytyczne przy odniesieniach do nazwy tego taksonu. Źródło to jest dostępne na stronie internetowej „ https://www.jstor.org/stable/4111062?seq=1#page_scan_tab_contents ”. Możliwy jest bezpłatny dostęp do tego odniesienia.
LEGUMINOSAE		<i>Pterocarpus</i> spp.	Royal Botanical Gardens Kew, <i>Plants of the World Online</i> , (POWO, 2022) Dostępne na stronie internetowej: https://cites.org/sites/default/files/common/docs/Res/12_11/Pterocarpus_POWO_19-1-2023.pdf
LILIACEAE		<i>Aloe</i> spp.	CITES <i>Aloe</i> and <i>Pachypodium</i> Checklist (U. Eggli i in., 2001, opracowanie: Städtische Sukkulentensammlung, Zurych, Szwajcaria, we współpracy z Royal Botanic Gardens, Kew, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej) i aktualizacja: An Update and Supplement to the CITES <i>Aloe</i> & <i>Pachypodium</i> Checklist [J. M. Lüthy (2007), CITES Management Authority of Switzerland, Berno, Szwajcaria] jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Aloe</i> i <i>Pachypodium</i> .

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
LILIACEAE		<i>Aloe</i> spp. — dodatek do istniejącego odniesienia standardowego	Klopper, R.R. 2021. <i>Supplement of aloe spp. names and synonyms</i> . Opracowanie: dr Ronell R KLOPPER, wkład grupy roboczej ds. nomenklatury PC25, dnia 10 czerwca 2021 r. PC25 Com. 5, załącznik. Dostępne na stronie internetowej: https://cites.org/sites/default/files/eng/com/pc/25/com/E-PC25-Com-005.pdf
MELIACEAE		<i>Khaya</i> spp.	Royal Botanical Gardens Kew, <i>Plants of the World Online</i> , (POWO, 2022) Dostępne na stronie internetowej: https://cites.org/sites/default/files/common/docs/Res/12_11/Khaya_POWO_19-1-2023.pdf
ORCHIDACEAE		Orchidaceae – storczyki wymienione w załączniku I: <i>Paphiopedilum</i> spp., <i>Phragmipedium</i> spp., <i>Aerangis ellisii</i> , <i>Cattleya jongheana</i> , <i>Cattleya lobata</i> , <i>Dendrobium cruentum</i> , <i>Mexipedium xerophyticum</i> , <i>Peristeria elata</i> oraz <i>Renanthera imschootiana</i>	Govaerts, R., Caromel, A., Dhanda, S., Davis, F., Pavitt, A., Sinovas, P. i Vaglica, V. (2019). <i>CITES Appendix I Orchid Checklist</i> . wersja druga, Royal Botanic Gardens, Kew, Surrey, and UNEP-WCMC, Cambridge. To źródło należy stosować przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Paphiopedilum</i> spp., <i>Phragmipedium</i> spp., <i>Aerangis ellisii</i> , <i>Cattleya jongheana</i> , <i>Cattleya lobata</i> , <i>Dendrobium cruentum</i> , <i>Mexipedium xerophyticum</i> , <i>Peristeria elata</i> i <i>Renanthera imschootiana</i> . Źródło można znaleźć na stronie internetowej Royal Botanic Gardens, Kew, UK pod adresem „ goo.gl/M26yL8 ”.
ORCHIDACEAE		Orchidaceae – storczyki wymienione w załączniku II: rodzaje <i>Aerangis</i> (nie <i>A. ellisii</i>), <i>Aerides</i> , <i>Angraecum</i> , <i>Bletilla</i> , <i>Brassavola</i> , <i>Bulbophyllum</i> , <i>Calanthe</i> , <i>Catasetum</i> , <i>Cattleya</i> (nie <i>C. jongheana</i> ani <i>C. lobata</i>), <i>Coelogyne</i> , <i>Comparettia</i> , <i>Cymbidium</i> , <i>Cypripedium</i> , <i>Dendrobium</i> (nie <i>D. cruentum</i>), <i>Disa</i> , <i>Dracula</i> , <i>Encyclia</i> , <i>Laelia</i> , <i>Masdevallia</i> , <i>Miltonia</i> , <i>Miltoniopsis</i> , <i>Phalaenopsis</i> , <i>Pleione</i> , <i>Renanthera</i> , <i>Rhynchostylis</i> , <i>Rossioglossum</i> , <i>Vanda</i> , i <i>Vandopsis</i>	Dhanda, S., Caromel A., Govaerts R., Pavitt A., Bullough, L.-A. i Hartley, H. 2022. <i>CITES Appendix II Orchid Checklist</i> . Royal Botanic Gardens, Kew, Surrey, i UNEP-WCMC, Cambridge. Dostępne na stronie internetowej: https://www.kew.org/science/our-science/science-services/UK-CITES/cites-resources

		Przedmiotowy takson	Odniesienie taksonomiczne
PALMAE		<i>Dypsis decipiens</i> i <i>Dypsis decaryi</i> .	Proposed Standard Reference for two CITES-listed palms endemic to Madagascar (CVPM 2016) w oparciu o Catalogue of the Vascular Plants of Madagascar zamieszczono w formie pliku pdf na stronie internetowej US Fish & Wildlife Service. To źródło należy stosować przy odniesieniach do <i>Dypsis decipiens</i> i <i>Dypsis decaryi</i> . Zob.: http://www.fws.gov/international/
TAXACEAE		<i>Taxus</i> spp.	<i>World Checklist and Bibliography of Conifers</i> (A. Farjon, 2001) jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Taxus</i> .
ZYGOPHYLLACEAE		<i>Guaiaicum</i> spp.	<i>Lista de especies, nomenclatura y distribución en el genero Guaiaicum</i> . P. Dávila Aranda i U. Schippmann (2006): Medicinal Plant Conservation 12:50 jako wytyczne przy odniesieniach do nazw gatunków <i>Guaiaicum</i> .

ZAŁĄCZNIK IX

1. Kody, które należy stosować do wskazania celu transakcji w zezwoleniach i świadectwach, o których mowa w art. 5 ust. 5

- B Hodowla w niewoli lub sztuczne rozmnażanie
- E Cele edukacyjne Jeżeli transakcja ma na celu wykorzystanie w programach edukacyjnych i szkoleniowych lub w celu przedstawienia w instytucji o charakterze głównie edukacyjnym.
- G Ogrody botaniczne
- H Trofea myśliwskie
- P Organy egzekwowania prawa/wymiar sprawiedliwości/ścigania Jeżeli transakcja ma na celu przekazanie okazów między rządowymi organami egzekwowania prawa, wymiaru sprawiedliwości lub ścigania bądź w celu wsparcia tych organów.
- M Cele medyczne (w tym badania biomedyczne) Jeżeli transakcja ma na celu przeprowadzenie badań medycznych lub weterynaryjnych, diagnostyki, leczenia lub badań, w tym badań biomedycznych.
- N Reintrodukcja lub introdukcja do środowiska naturalnego Jeżeli transakcja ma na celu wzmocnienie i reintrodukcję w naturalnym i historycznym obszarze występowania gatunku, a także introdukcję w celach ochrony, obejmującą wspomagane zasiedlanie i ekologiczne zastąpienie poza naturalnym i historycznym obszarem występowania.
- P Cele osobiste
- Q Wystawy objazdowe (kolekcja próbek, cyrk, menażeria, wystawa roślin, orkiestra lub wystawa muzealna, które są przeznaczone do wystawiania na widok publiczny w celach zarobkowych)
- S Cele naukowe
- T Cele handlowe
- Z Ogrody zoologiczne Jeżeli transakcja ma na celu przemieszczenie okazu do ogrodu zoologicznego lub akwarium lub przez ogród zoologiczny lub akwarium w celu publicznej prezentacji, opieki, reprodukcji, edukacji publicznej i zwiększania wiedzy, badań naukowych, ratownictwa, rehabilitacji lub ochrony.

2. Kody, które należy stosować do wskazania źródła okazów w zezwoleniach i świadectwach, o których mowa w art. 5 ust. 6

- W Okazy schwytane w środowisku naturalnym
- R Okazy zwierząt rozmnożonych w kontrolowanym środowisku, które zostały pozyskane ze środowiska naturalnego jako jaja lub młode osobniki, które w innym przypadku miałyby bardzo niskie prawdopodobieństwo przeżycia do dorosłości
- D Okazy gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I do Konwencji, które są hodowane w niewoli do celów handlowych w hodowlach wpisanych do rejestru hodowli, w których hodzi się do celów handlowych gatunki zwierząt wymienione w załączniku I, prowadzonego przez Sekretariat Konwencji, a także ich części i pochodne, oraz okazy gatunków roślin wymienionych w załączniku I do Konwencji, które są sztucznie rozmnażane do celów handlowych zgodnie z rozdziałem XIII rozporządzenia (WE) nr 865/2006, a także ich części i produkty pochodne
- A Rośliny sztucznie rozmnażane zgodnie z rozdziałem XIII rozporządzenia (WE) nr 865/2006, jak również ich części i produkty pochodne
- C Zwierzęta hodowane w niewoli zgodnie z rozdziałem XIII rozporządzenia (WE) nr 865/2006, jak również ich części i produkty pochodne
- F Zwierzęta urodzone w niewoli, lecz dla których kryteria rozdziału XIII rozporządzenia (WE) nr 865/2006 nie są spełnione, jak również ich części i produkty pochodne
- I Skonfiskowane lub zatrzymane okazy ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Używać wyłącznie w połączeniu z innym kodem źródłowym.

- O Przedkonwencyjne¹
 - U Źródło nieznane (wymaga uzasadnienia)
 - X Próbki pobrane ze środowiska morskiego niepodlegającego jurysdykcji żadnego państwa
 - Y Okazy roślin uzyskane z produkcji wspomaganej, które nie są uznawane za „sztucznie rozmnażane” zgodnie z art. 56 i nie są również uznawane za pozyskane w naturze, ponieważ są rozmnażane lub sadzone w środowisku o pewnym stopniu interwencji człowieka do celów produkcji roślinnej”
-

ZAŁĄCZNIK 2

„ZAŁĄCZNIK XIV

Informacje przekazywane przez hodowlę w celu złożenia wniosku o rejestrację przez Sekretariat Konwencji zgodnie z art. 54a:

- 1) Imię i nazwisko / nazwa oraz adres właściciela i kierownika hodowli.
- 2) Data utworzenia hodowli:
- 3) Zaproponowane do rejestracji gatunki zwierząt hodowane w hodowli, wymienione w załączniku 1.
- 4) Liczba i wiek (jeżeli są znane lub w stosownych przypadkach) samców i samic wchodzących w skład stada hodowlanego.
- 5) Dowody potwierdzające, że stado hodowlane zostało utworzone zgodnie z art. 54 ust. 2.
- 6) Obecne stado (liczba, według płci i wieku, utrzymywana dodatkowo oprócz stada hodowlanego, o którym mowa w pkt 4 powyżej).
- 7) Informacje na temat wskaźnika śmiertelności, w miarę możliwości podane według wieku i płci.
- 8) Dokumentacja poświadczająca, że hodowla spełnia wymogi określone w art. 54 ust. 4.
- 9) Roczna liczba wydanego potomstwa (w przeszłości, obecnie i oczekiwana w przyszłości) oraz, w miarę możliwości, informacje na temat:
 - a) liczby samic wydających potomstwo każdego roku;
 - b) nietypowych wahań w zakresie rocznej liczby wydanego potomstwa (w tym wyjaśnienie prawdopodobnej przyczyny).
- 10) Ocena przewidywanego zapotrzebowania na dodatkowe okazy oraz źródło ich pozyskania w celu zwiększenia liczebności stada hodowlanego służącego powiększeniu zasobów genetycznych populacji żyjących w niewoli, aby uniknąć szkodliwej endogamii (chowu wsobnego).
- 11) Rodzaj wywożonego produktu (np. żywe okazy, skórki, skóry, inne części ciała itp.).
- 12) Szczegółowy opis metod znakowania (np. opaski, metki, transpondery, marki itp.) stosowanych w odniesieniu do stada hodowlanego i potomstwa oraz w odniesieniu do rodzajów okazów (np. skóry, mięso, żywe zwierzęta itp.), które będą wywożone.
- 13) Opis obiektów, w których przebywają obecne i przewidywane stada hodowane w niewoli, w tym środki bezpieczeństwa zapobiegające ucieczkom i kradzieżom. Należy podać szczegółowe informacje na temat liczby i wielkości pomieszczeń przeznaczonych do hodowli i chowu, zbiorników, stawów, potencjał w zakresie inkubacji jaj, produkcji lub dostaw żywności, dostępności usług weterynaryjnych i prowadzenia rejestrów.
- 14) Opis strategii lub działań prowadzonych przez hodowlę w celu przyczynienia się do ochrony dzikich populacji gatunku.
- 15) Zapewnienie, że hodowla zostanie przeprowadzona na wszystkich etapach w sposób humanitarny (bez okrucieństwa)."